

Na osnovu člana 8 Zakona o Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 1/00 i 17/04) i Odluke o davanju ovlaštenja Zakonodavnoj komisiji Skupštine Brčko distrikta BiH, broj: 01-02-218/17 od 13. 9. 2017. godine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 35/17), Zakonodavna komisija Skupštine Brčko distrikta BiH na 82.sjednici održanoj 11.6.2024. godine utvrdila je prečišćeni tekst Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 10/08), sa izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 4/13, 26/16, 48/16, 22/17, 24/20, 1/23 i 31/23) i ispravkom Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 25/08).

Broj: 01.3-02-60/24
Brčko, 11.6.2024. godine

PREDSJEDAVALAČI
ZAKONODAVNE KOMISIJE
Ljubiša Lukić

ZAKON
O OBRAZOVANJU U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA BRČKO
DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE

(PREČIŠĆENI TEKST)

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1
(Predmet zakona)

Ovim zakonom propisuju se ciljevi, organizacija i djelatnost ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt), reguliše se njihovo osnivanje, rad, upravljanje, rukovođenje, finansiranje, nadzor nad njima i druga pitanja koja se odnose na njihov rad.

Član 2

(Principi, norme i standardi)

- (1) Distrikt obezbjeđuje obrazovanje svih učenika pod jednakim uslovima uz primjenu principa i normi utvrđenih ovim zakonom.
- (2) Sveukupnom organizacijom i primjenom visokih standarda obrazovanja osiguravaju se optimalni uslovi razvoja ličnosti djeteta, prilagođeno njegovom uzrastu, mogućnostima, duševnim i tjelesnim sposobnostima.

Član 3

(Cilj osnovnog i srednjeg obrazovanja)

- (1) Osnovno i srednje obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa za Distrikt i jedinstveno je za ustanove koje je osnovao Distrikt, koje obezbjeđuju takvo obrazovanje, a odražavaju multietnički sastav Distrikta i njeguju multietničnost u programu i sadržaju svoga rada.
- (2) Sticanjem osnovnog i srednjeg obrazovanja, zasnovanog na vrijednostima i principima savremene nauke, tehnologije, umjetnosti i kulture, učenici:
 - a) stiču odgovarajući odgoj i obrazovanje;
 - b) spoznaju moralne i estetske vrijednosti;
 - c) razvijaju svijest o zdravlju i zaštiti životne okoline;
 - d) se osposobljavaju da promovišu poštovanje ljudskih prava i sloboda i pripremaju se za život u društvu koje uvažava demokratske principe i vladavinu zakona;
 - e) razvijaju svijest o pripadnosti državi Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), vlastitom nacionalnom i kulturnom identitetu, jeziku i tradiciji, istovremeno upoznajući vrijednosti drugih, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, toleranciju i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u BiH;
 - f) savremenim pedagoškim normama i metodologijama podstiču cjeloživotno učenje;
 - g) kvalitetnim učenjem i međunarodnim standardima znanja dobijaju mogućnost za uključivanje i nastavak školovanja u evropskom obrazovnom sistemu.
- (3) Pored navedenih općih ciljeva iz stava 2 ovog člana u okviru gimnazija i srednjeg stručnog obrazovanja i obuke se:
 - a) srednje stručno obrazovanje i obuka podižu na nivo obrazovanja kao u zemljama članicama Evropske unije;
 - b) osigurava pod jednakim uslovima učeniku pravo na srednje obrazovanje i obuku u skladu s vlastitim interesovanjima i sposobnostima;
 - c) pruža učeniku podršku u odabiru odgovarajućeg zvanja ili zanimanja i integrisanje u društveni život;
 - d) razvija kod učenika svijest o potrebi za daljnjim obrazovanjem i obukom;
 - e) usklađuju potrebe sa zahtjevima tržišta rada.

Član 4 (Potrebe i zadaci)

Potrebe i zadaci Distrikta u osnovnom i srednjem obrazovanju i obuke su:

- a) organizacija sistema općeg i stručnog obrazovanja na području Distrikta zasnovanog na dostignućima savremene nauke, tehnologije i društvenog razvoja, radi sticanja znanja i vještina za rad i nastavak obrazovanja;
- b) osnivanje ustanova osnovnog i srednjeg obrazovanja, unapređivanje njihove djelatnosti, osiguravanje uslova za rad prema savremenim standardima i normativima, realizacija i usavršavanje nastavnog plana i programa;
- c) unapređenje djelatnosti obrazovanja prema sposobnostima i mogućnostima učenika;
- d) obezbjeđivanje udžbenika, lektire, priručnika, časopisa i druge školske literature.

Član 5 (Tržište rada)

- (1) U segmentu srednjeg obrazovanja i obuke osnivač osigurava da se potrebe osnivanja i organizacije škole za srednje obrazovanje i obuku usaglašavaju s potrebama i zahtjevima tržišta rada.
- (2) S ciljem osiguranja povezanosti srednjeg stručnog obrazovanja i osposobljavanja s tržištem rada, osnivač osigurava osnivanje tripartitnog savjetodavnog vijeća, koje ima savjetodavnu ulogu, a čine ga predstavnici poslodavaca, sindikata i Odjeljenja za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Odjeljenje).
- (3) Odjeljenje koordinira zajedničke sastanke tripartitnog savjetodavnog vijeća, koje se sastaje najmanje jednom u periodu od šest mjeseci.
- (4) Na prijedlog Odjeljenja, Vlada Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada Distrikta) donosi podzakonski akt kojim se utvrđuje nadležnost tripartitnog savjetodavnog vijeća.

Član 6 (Zabrane)

U osnovnim i srednjim školama zabranjena je:

- a) bilo koja vrsta političke aktivnosti, a naročito djelovanje političkih stranaka i njihovih podmladaka;
- b) diskriminacija ili favorizovanje zasnovano na nacionalnoj, vjerskoj, spolnoj, političkoj, socijalnoj ili bilo kojoj drugoj osnovi;
- c) isticanje bilo kakvih nacionalnih, religijskih ili drugih simbola, izuzev simbola utvrđenih Statutom Distrikta, u školi čiji je osnivač ili suosnivač Distrikt.

Član 7 (Djelatnost osnovnog obrazovanja)

- (1) Djelatnost osnovnog obrazovanja obuhvata odgoj i obrazovanje:
 - a) učenika;
 - b) učenika s posebnim potrebama;
 - c) odraslih.

- (2) Osnovno obrazovanje se organizuje u redovnim i paralelnim školama.
- (3) Osnovno obrazovanje učenika s posebnim potrebama, kao i dodatno obrazovanje posebno nadarenih učenika, može se organizovati i u posebnim odjeljenjima formiranim u tu svrhu u osnovnim školama Distrikta, s posebnim, za njih prilagođenim, nastavnim planovima i programima.
- (4) Pod paralelnom školom podrazumijeva se škola koja nije obavezna i koja se pohađa istovremeno sa osnovnom školom, kao što je muzička škola, plesna škola i slično.
- (5) Osnivanje, organizacija, trajanje i pohađanje nastave u paralelnim školama detaljnije se reguliše podzakonskim aktom, koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 8 (Trajanje osnovnog obrazovanja)

- (1) Osnovno obrazovanje je obavezno.
- (2) Osnovno obrazovanje traje devet godina.
- (3) Osnovno obrazovanje je besplatno i obezbjeđuje se svoj djeci.

Član 9 (Obaveze nadležnih organa i osnivača)

- (1) Nadležni organi i osnivač obavezni su preduzimati sve neophodne mjere kako bi se učenicima osigurali uslovi za slobodan pristup i učešće u obrazovanju, naročito u nabavci besplatnih udžbenika, priručnika i drugog didaktičkog materijala, kao i besplatan prevoz za sve učenike osnovne škole koji žive dalje od 3 km od škole koju pohađaju.
- (2) Nadležni organi i osnivač mogu osigurati besplatan prevoz i za učenike srednje škole s područja Distrikta koji žive dalje od tri km od škole koju pohađaju.
- (3) Nadležni organi i osnivač dužni su osigurati besplatan odgovarajući prevoz za učenike s poteškoćama u psihofizičkom razvoju bez obzira na udaljenost od škole koju pohađaju.
- (4) Nadležni organ i osnivač mogu dodijeliti nagrade za odlično učenje i vladanje, kao i za postignute visoke rezultate u sportskim i drugim takmičenjima za učenike osnovnih i srednjih škola u Distriktu.
- (5) Kriterije za dodjelu nagrada donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja za obrazovanje.
- (6) Odjeljenje može stipendirati učenika u srednjoj školi, ako su osigurana novčana sredstva u budžetu Brčko distrikta BiH za tu namjenu.
- (7) Stipendiranje iz stava 6 ovog člana vrši se u skladu s odlukom koju donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 10 (Sticanje srednjeg obrazovanja)

- (1) Srednje obrazovanje se stiče u srednjim školama i dostupno je svim učenicima koji su završili osnovnu školu.

- (2) Srednje obrazovanje u školama čiji je osnivač Distrikt je besplatno u smislu plaćanja bilo kakvih naknada ili taksi za pohađanje škole.
- (3) Srednja škola u Distriktu može biti osnovana kao:
 - a) gimnazija, u kojoj se pored općeobrazovnih programa, ostvaruju i posebni programi iz posebnih oblasti, u četverogodišnjem trajanju;
 - b) srednja tehnička i srodne škole, u kojima se stiče srednje obrazovanje za rad i daljnje školovanje po odgovarajućem općeobrazovnom programu i stručnom programu IV stepena stručnog zvanja odgovarajuće struke, u četverogodišnjem trajanju;
 - c) srednja stručna škola, u kojoj se, pored općeobrazovnog programa, ostvaruje i program III i IV stepena stručnog zvanja ili zanimanja, u trogodišnjem i četverogodišnjem trajanju. U srednjoj stručnoj školi mogu se realizovati i odgovarajući programi stručnog obrazovanja za rad u trajanju od jedne ili dvije godine, sticanje obrazovanja I i II stepena složenosti, odnosno obrazovanje kroz kurseve, te specijalističko obrazovanje;
 - d) mješovita srednja škola, u kojoj se pored odgovarajućeg općeobrazovnog programa ostvaruje i program srednje tehničke i srodne škole i srednje stručne škole;
 - e) umjetnička škola, u kojoj se stiče srednje obrazovanje za rad i daljnje školovanje u četverogodišnjem trajanju, a to su: muzičke, plesne, likovne i druge škole.
- (4) Srednje obrazovanje nije obavezno.
- (5) Srednje obrazovanje se može organizovati i u paralelnim školama.
- (6) Pod paralelnom srednjom školom podrazumijeva se škola koja nije obavezna i koja se pohađa istovremeno sa srednjom školom.
- (7) Osnivanje, organizacija, trajanje i pohađanje nastave u paralelnim srednjim školama detaljnije se reguliše podzakonskim aktom koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (8) Srednja stručna škola je dužna da stvara sve potrebne uslove za obrazovanje učenika sa smanjenim psihofizičkim sposobnostima u jednostavnim ili manje jednostavnim zanimanjima, I i II stepena složenosti.
- (9) Srednje obrazovanje učenika s posebnim potrebama, kao i obrazovanje posebno nadarenih učenika, može se obavljati i u posebnim odjeljenjima srednjih škola Distrikta, formiranim za te potrebe, s posebno prilagođenim nastavnim planovima i programima za svaku od tih kategorija.
- (10) Trajanje srednjeg obrazovanja učenika s posebnim potrebama kao i način sticanja stepena stručne spreme reguliše se posebnim aktom koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 11 (Programi)

- (1) Pored realizacije programa općeobrazovnog i odgovarajućeg stručnog dijela, u srednjim školama mogu se ostvarivati programi dopunskog obrazovanja i stručnog usavršavanja.
- (2) U gimnaziji se pored općeobrazovnih programa realizuju i programi iz drugih oblasti.

Član 12 (Obrazovanje odraslih)

- (1) Licu koje iz bilo kojih razloga nije završilo osnovnu školu, a nema status školskog obveznika, omogućuje se da stekne osnovno obrazovanje prema postojećem nastavnom planu i programu, ako ne postoji poseban nastavni plan i program za osnovno obrazovanje odraslih.
- (2) Odrasli mogu da stiču osnovno i srednje obrazovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.
- (3) Srednje obrazovanje odraslih stiče se vanrednim obrazovanjem, prekvalifikacijom, dokvalifikacijom ili polaganjem razrednih ispita.
- (4) Licu koje je vanredno završilo određeni razred, osnovnog ili srednjeg obrazovanja, škola izdaje odgovarajuće svjedočanstvo na propisanom obrascu ili uvjerenje o položenim ispitima.
- (5) Škole čiji je osnivač Distrikt organizuju obrazovanje odraslih u okviru svojih registrovanih djelatnosti koje je verificovalo Odjeljenje.
- (6) Obrazovanje odraslih detaljnije se reguliše Zakonom o obrazovanju odraslih u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 13 (Jezik i pismo)

- (1) Bosanski, hrvatski i srpski jezik, te latinično i ćirilično pismo su u ravnopravnoj upotrebi u nastavi i vannastavnim aktivnostima u osnovnim i srednjim školama Distrikta.
- (2) Roditelj, odnosno staratelj, može da bira jezik i pismo na kojem učenik započinje osnovno obrazovanje.

Član 14 (Obrazovanje učenika pripadnika nacionalnih manjina)

Obrazovanje učenika pripadnika nacionalnih manjina ostvaruje se u skladu s odredbama ovog zakona i Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.

Član 15 (Standardi i principi)

- (1) Osnovno i srednje obrazovanje u školama Distrikta usklađuje se sa standardima i principima odgojno-obrazovnog sistema u BiH.
- (2) Svim učenicima se omogućava da pod jednakim uslovima stiču obrazovanje.

Član 16 (Obrazovanje stranih državljana i lica bez državljanstva)

Strani državljeni i lica bez državljanstva imaju pravo da stiču osnovno i srednje obrazovanje u Distriktu u skladu s odredbama ovog zakona, međunarodnim konvencijama, međudržavnim ugovorima i sporazumima koje je zaključila BiH, te ugovorima i sporazumima koje je zaključila Skupština Distrikta.

Član 17 (Plan obrazovanja)

Skupština Distrikta, na prijedlog Vlade Distrikta, donosi plan obrazovanja kojim se utvrđuje naročito:

- a) razvoj djelatnosti osnovnog i srednjeg obrazovanja;
- b) obim i vrsta obrazovanja i odgoja;
- c) mreža, odnosno prostorni raspored osnovnih i srednjih škola na teritoriji Distrikta.

Član 18 (Mreža škola)

Odlukom o mreži osnovnih i srednjih škola utvrđuju se:

- a) nazivi škola;
- b) status škola;
- c) sjedišta škola;
- d) upisna područja za osnovne škole.

Član 19 (Pohađanje škole upisnog područja)

- (1) Sve osnovne škole čiji je osnivač Distrikt imaju svoje upisno područje.
- (2) Svi učenici u dobi obaveznog osnovnog obrazovanja upisuju se u školu upisnog područja u kojem su nastanjeni.
- (3) Pohađanje škole upisnog područja je obavezno, osim ako učenik ne pohađa privatnu školu.
- (4) Odjeljenje, na zahtjev roditelja ili staratelja djeteta, može, u izuzetnim slučajevima, izuzeti dijete od obaveze pohađanja škole iz stava 2 ovog člana, ako je to potrebno da bi se zaštitila prava djeteta i ako se ustanovi da je to u najboljem interesu djeteta.
- (5) Podzakonskim aktom koji donosi Vlada Distrikta utvrđuju se slučajevi u kojima dijete može pohađati školu drugog upisnog područja.

DIO DRUGI - OSNIVANJE, RAD I PRESTANAK RADA ŠKOLA

GLAVA I - OSNIVANJE ŠKOLE

Član 20 (Osnivač škole)

- (1) Osnovnu i srednju školu mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica u skladu s ovim zakonom i Zakonom o pravnim licima koja osniva Brčko distrikt.
- (2) Osnovna i srednja škola, koju osniva Distrikt, ima status javnih ustanova i finansira se iz budžeta Distrikta.
- (3) Vjerska škola ima status privatne škole i osniva je nadležni organ vjerske zajednice.

Član 21 **(Odluka o osnivanju škole)**

Odluka o osnivanju škole sadrži:

- d) naziv, odnosno ime osnivača;
- e) naziv i sjedište škole;
- f) djelatnost škole;
- g) dokaz o osiguranju sredstava za osnivanje i rad škole;
- h) uslove i način osiguravanja prostora, opreme i nastavnih učila i pomagala;
- i) vrstu i trajanje obrazovanja;
- j) prava i obaveze osnivača u pogledu obavljanja djelatnosti zbog koje se škola osniva;
- k) ime i ovlaštenja direktora škole;
- l) rok za donošenje pravila škole;
- m) druga prava i obaveze osnivača škole.

Član 22 **(Osnivanje škole kao javne ustanove)**

Osnovna i srednja škola, koje se osnivaju kao javna ustanova, osnivaju se odlukom koju donosi Vlada u skladu s ovim zakonom i Zakonom o pravnim licima koja osniva Brčko distrikt.

Član 23 **(Uslovi za osnivanje škole kao javne ustanove)**

(1) Osnovne i srednje škole, kao javne ustanove, prije osnivanja dužne su ispuniti sljedeće uslove:

- a) da postoji dovoljan broj učenika, propisan Pedagoškim standardima i normativima i pravilnikom o uslovima za osnivanje osnovne i srednje škole;
- b) da su osigurana sredstva, prostor, oprema i profesionalan nastavni kadar za rad škole.

(2) Pored uslova iz stava 1 ovog člana neophodno je da:

- a) postoji potreba za kadrovima koji bi se školovali u toj školi;
- b) se potreba za kadrovima iz tačke a) ovog stava ne može zadovoljiti u postojećim školama Distrikta.

(3) Bliži uslovi za osnivanje osnovne i srednje škole propisuju se:

- a) pravilnicima o uslovima za osnivanje osnovnih i srednjih škola i pravilnicima o uslovima za početak rada osnovnih i srednjih škola, koje donosi Vlada Distrikta;
- b) Pedagoškim standardima i normativima koje donosi Vlade Distrikta na prijedlog Pedagoške institucije.

Član 24 **(Uslovi za formiranje odjeljenja)**

- (1) Osnovne i srednje škole, kao javne ustanove, učenike raspoređuju u odjeljenja.
- (2) Odjeljenje ne može imati više od 29 učenika.

- (3) Odjeljenja koja imaju učenike u inkluzivnoj nastavi mogu imati najviše 18 učenika.
- (4) Izuzetno, ako učenici s poteškoćama u razvoju imaju angažovane asistente u nastavi broj učenika može biti i do 29 u odjeljenju.
- (5) Minimalan broj učenika u odjeljenju utvrđuje se u skladu s Pedagoškim standardima koje donosi Vlada Distrikta.
- (6) Uz prethodnu saglasnost Odjeljenja može se organizovati rad odjeljenja s brojem učenika većim od broja iz stavova 2 i 3 ovog člana u slučaju neplaniranog povećanja broja učenika.

Član 25 (Osnivanje privatne škole)

- (1) Privatna škola se može osnovati bez obzira na broj učenika koji bi pohađali školu i potrebe za određenim kadrovima na području Distrikta, ukoliko je osnivač osigurao potrebna sredstva za rad i ispunio uslove u pogledu prostora, opreme i kadrova, kao i ostale uslove i kriterije utvrđene Pedagoškim standardima i normativima i pravilnikom o uslovima za osnivanje i rad privatne škole.
- (2) Uslovi u pogledu prostora, opreme i kadrova, kao i ostali uslovi i kriteriji utvrđuju se Pedagoškim standardima i normativima i pravilnikom o uslovima za osnivanje i rad privatne škole, koji donosi Vlada Distrikta.

Član 26 (Sredstva)

- (1) Osnivač škole osigurava sredstva potrebna za osnivanje i rad škole u skladu s Pedagoškim standardima i normativima za osnovno i srednje obrazovanje.
- (2) Škola, koja je osnovana kao javna ustanova, ima svoj finansijski plan koji utvrđuje školski odbor uz saglasnost Odjeljenja.
- (3) Pri osnivanju srednjih stručnih škola osnivač je dužan osigurati uslove za izvođenje praktične obuke i rada, koji se mogu odvijati u školskim radionicama za praktičnu obuku i u radnim prostorima, koji ispunjavaju minimum materijalno-tehničkih uslova za obavljanje praktične nastave u vlasništvu drugih pravnih lica, a na osnovu ugovora ili sporazuma o saradnji.
- (4) Škole mogu primati finansijsku i drugu pomoć za unapređivanje svoga rada, poboljšanje uslova školovanja i sve druge potrebe škole.
- (5) Uslovi za primanje i raspolaganje finansijskim i drugim sredstvima iz stava 3 ovog člana, za škole osnovane kao javne ustanove, detaljnije se utvrđuju podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja.

GLAVA II - POČETAK I PRESTANAK RADA ŠKOLE

Član 27 (Početak rada škole)

- (1) Škola može početi s radom nakon donošenja rješenja Odjeljenja o ispunjenju uslova propisanih ovim zakonom, upisa u sudski registar, kao i registar škola koji

vodi Odjeljenje.

- (2) Novoosnovana škola počinje s radom početkom školske godine.

Član 28 **(Dostava podataka)**

- (1) Odjeljenje je dužno dostaviti nadležnim organima BiH informacije o broju, vrsti i prostornom rasporedu škola u Distriktu s ciljem njihovog evidentiranja.
- (2) Spisak škola objavljuje se u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Član 29 **(Autonomija škola)**

- (1) Škola uživa određenu autonomiju, u skladu s ovim zakonom, što naročito podrazumijeva slobodu škole da:
 - a) kreira i realizuje dio obrazovnih sadržaja prema potrebama Brčko distrikta u skladu s Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini;
 - b) kreira i realizuje godišnji program rada škole (u daljnjem tekstu: godišnji program);
 - c) uspostavlja saradnju s drugim školama;
 - d) uspostavlja saradnju s tržištem rada;
 - e) organizuje i učestvuje na smotrama, takmičenjima i manifestacijama;
 - f) organizuje rad školskih tijela u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se podstiče i unapređuje obrazovni rad u školi;
 - g) učestvuje u zapošljavanju nastavnog, stručnog i drugog kadra.
- (2) Škola poštuje slobodu nastavnika da izvode nastavu na način koji smatraju odgovarajućim, pri čemu škola mora voditi računa o standardima i održivosti postojećih i primjeni novih oblika i metoda u nastavnom procesu, a u skladu s nastavnim planom i programom.
- (3) Škola pruža nastavnicima optimalnu podršku pri ostvarivanju profesionalnih standarda u izvođenju nastave.

Član 30 **(Komercijalne djelatnosti)**

- (1) Škola može obavljati komercijalne djelatnosti, naročito u kontekstu stručne obuke.
- (2) Komercijalne djelatnosti odobrava školski odbor, na osnovu godišnjeg programa rada škole.
- (3) Škola raspolaze prihodom ostvarenim od komercijalnih djelatnosti i koristi ga za potrebe škole u skladu s podzakonskim aktom.
- (4) Škole mogu organizovati obuku odraslih u okviru svojih registrovanih djelatnosti koje odobrava Odjeljenje.
- (5) Polaznicima obuke za odrasle naplaćuje se naknada za obuku u skladu s podzakonskim aktom koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 31
(Javnost rada škole)

- (1) Rad škole je javan.
- (2) Nadzor nad javnošću rada škole ostvaruje se u skladu s podzakonskim aktima.

Član 32
(Pečat)

- (1) Škola ima pečat u oblika kruga s tekstom ispisanim latinicom i ćirilicom: „Brčko distrikt Bosne i Hercegovine“ i punim nazivom škole.
- (2) Izrada i upotreba pečata obavlja se u skladu sa Zakonom o pečatu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i pravilima škole.

Član 33
(Prekid i prestanak rada škole)

- (1) Ako škola ne obavlja djelatnost na propisan način, nadležni organ za provođenje nadzora određuje rok za otklanjanje nepravilnosti i nedostataka, koji ne može biti duži od šest mjeseci.
- (2) Ukoliko nedostaci ne budu otklonjeni, Odjeljenje predlaže osnivaču da donese odluku o prekidu, odnosno prestanku rada škole.
- (3) Ako osnivač škole u roku od tri mjeseca od dana dostavljanja prijedloga iz stava 2 ovog člana, ne donese odluku o prekidu, odnosno prestanku rada škole, smatra se da je osnivač saglasan s prijedlogom odluke o prekidu, odnosno prestanku rada škole i provodi se postupak brisanja škole iz registra.
- (4) Odlukom o prekidu, odnosno prestanku rada škole određuje se rok prekida, odnosno prestanka rada škole, koji ne može biti kraći od vremena potrebnog za završetak tekuće školske godine.
- (5) U slučaju prekida rada škole Odjeljenje je dužno da učenicima omogući nastavak i završetak započetog razreda u odgovarajućoj školi.
- (6) U slučaju prestanka rada škole, osnivač je dužan da učenicima omogući nastavak i završetak započetog obrazovanja u odgovarajućoj školi.
- (7) Odluka o prekidu, odnosno prestanku rada škole objavljuje se u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

DIO TREĆI - ŠKOLOVANJE

GLAVA I - NASTAVNI PLAN I PROGRAM

Član 34
(Nastavni plan i program)

- (1) Odgojno-obrazovni rad u školama osnovnog i srednjeg obrazovanja ostvaruje se primjenom nastavnih planova i programa kojima se utvrđuju:
 - a) ciljevi i zadaci, sadržaj, oblici i postupci odgojno-obrazovnog rada;
 - b) nastavni predmeti, trajanje i osnovni oblici izvođenja programa;

- c) godišnji i nedjeljni broj sati nastave, broj časova za svaki predmet i njihov raspored po razredima;
 - d) kadrovski i drugi uslovi za izvođenje nastavnog plana i programa.
- (2) Nastavni plan i program zasniva se na principima savremene nauke i prakse, demokratskog multietničkog društva i iskustvima visoko razvijenih i modernih obrazovnih sistema u svijetu.
 - (3) Nastavni plan i program za srednje obrazovanje i obuku sastoji se od zajedničkog jezgra sastavljenog u skladu sa Okvirnim zakonom i dijela nastavnog plana i programa koji se kreira u školama.
 - (4) Dio nastavnog plana i programa koji se kreira u školama ne sadrži više od 30% sveukupnog nastavnog plana i programa.
 - (5) Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Bosne i Hercegovine nadležna je za izradu, implementaciju, praćenje, evaluaciju i poboljšanje zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa.
 - (6) Nastavni plan i program za određenu vrstu srednje škole utvrđuje se zavisno od vrste obrazovanja i profila za koji se učenici školuju.
 - (7) Zavisno od profila obrazovanja, nastavnim planom i programom se za svaku vrstu srednje škole utvrđuje odnos između:
 - a) općeobrazovnog;
 - b) stručno-teorijskog i
 - c) praktičnog dijela.
 - (8) Nastavni plan i program za učenike s poteškoćama u psihofizičkom razvoju donosi se posebno za svaku vrstu i stepen ometenosti u razvoju.
 - (9) Nastavni plan i program za posebno nadarene učenike donosi se kao poseban plan i program.
 - (10) Dio nastavnih predmeta i sadržaja utvrđenih nastavnim planovima i programima može se osim na jezicima konstitutivnih naroda BiH izvoditi i na nekom od svjetskih jezika uz odobrenje Odjeljenja.

Član 35 (Donošenje nastavnog plana i programa)

- (1) Nastavni plan i program, za svaku osnovnu i srednju školu, donosi šef Odjeljenja na prijedlog Pedagoške institucije.
- (2) Nastavni plan i program privatne škole donosi šef Odjeljenja na prijedlog osnivača; rukovodeći se utvrđenim principima i standardima na kojima se zasnivaju nastavni planovi i programi koji se primjenjuju u školama čiji je osnivač ili jedar od osnivača Distrikt i specifičnostima vrste škole i profila koji ta škola obrazuje.
- (3) O osnovnim segmentima i karakteristikama nastavnih planova i programa, iz stavova 1 i 2 ovog člana, šef Odjeljenja upoznaje Vladu Distrikta.

Član 36 (Ostvarenje nastavnog plana i programa)

- (1) Nastavni plan i program ostvaruje se u toku nastavne godine.
- (2) Za svaku nastavnu godinu šef Odjeljenja donosi nastavni kalendar koji se dostavlja

školama najkasnije do 20. augusta tekuće godine.

- (3) Nastava u prvom polugodištu počinje prvog ponedjeljka u septembru.
- (4) U razredima koji nisu završni, nastava se ostvaruje u dva polugodišta i traje ukupno 37 radnih nedjelja. Nastavni sadržaji se planiraju i ostvaruju u okviru 35 nastavnih nedjelja.
- (5) Nastava u završnom razredu osnovne škole traje ukupno 36 radnih nedjelja, a nastavni sadržaji ostvaruju se u okviru 34 nastavne nedjelje.
- (6) U završnom razredu srednje škole nastava traje 32 radne nedjelje, a nastavni sadržaji ostvaruju se u okviru 30 nastavnih nedjelja.
- (7) Razlika u broju radnih i nastavnih nedjelja koristi se za ostvarivanje posebnih programskih sadržaja, obilježavanje praznika, kulturnu i sportsku djelatnost škole i druge djelatnosti utvrđene godišnjim programom rada škole, kao i za nadoknadu izgubljenih časova, ukoliko je to neophodno.
- (8) Srednja stručna škola koja nastavu izvodi po modularnoj nastavnoj metodologiji, nastavu planira i izvodi u skladu sa zahtjevima modula.

Član 37 (Odmor)

- (1) Učenici imaju zimski, proljetni i ljetni odmor.
- (2) Zimski odmor za učenike traje tri nedjelje i počinje nakon završetka prvog polugodišta, proljetni traje jednu nedjelju i u pravilu se koristi početkom mjeseca aprila, a ljetni odmor traje od završetka drugog polugodišta do početka naredne školske godine.
- (3) Izuzetno, odlukom šefa Odjeljenja, dio zimskog odmora može se koristiti u toku prvog ili drugog polugodišta.
- (4) Zimski odmor se može produžiti i trajati četiri nedjelje, ukoliko to zahtijevaju vanredne okolnosti.
- (5) U slučaju iz stava 4 ovog člana nastavni radni dani se nadoknađuju u drugom polugodištu, za broj dana provedenih na produženom zimskom odmoru.

Član 38 (Prekid odgojno-obrazovnog rada)

- (1) U toku školske godine ne smije se prekidati odgojno-obrazovni rad.
- (2) Iznimno, odgojno-obrazovni rad može se prekinuti, odnosno drugačije organizovati, u slučaju:
 - a) elementarne nepogode,
 - b) epidemije,
 - c) zarazne bolesti,
 - d) drugih izuzetnih razloga.
- (3) Odluku o drugom obliku odnosno načinu organizacije odgojno-obrazovnog rada donosi šef Odjeljenja.
- (4) Odluku o prekidu odgojno-obrazovnog rada, ukoliko se utvrdi da ne postoje uslovi za organizovanje drugog načina odgojno-obrazovnog rada, donosi šef Odjeljenja uz prethodnu saglasnost Vlade Distrikta.
- (5) Izgubljeni nastavni dani uzrokovani prekidom iz stava 4 ovog člana se nadoknađuju do 30. 6. tekuće godine.

(6) Slučajevi iz stava 2 tačke d) ovog člana utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi Vlada Distrikta, na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 38a **(Drugi način organizacije odgojno-obrazovnog rada)**

- (1) Odgojno-obrazovni rad se može, u skladu s članom 38 stavom 2 ovog zakona organizovati i na drugačiji način, kao što je odgojno-obrazovni rad na daljinu.
- (2) Realizacija, vrednovanje, ocjenjivanje, te vođenje dokumentacije i evidencije u osnovnim i srednjim školama za vrijeme trajanja drugih načina rada iz stava 1 ovog člana utvrđuje se podzakonskim aktima koje donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

GLAVA II - GODIŠNJI PROGRAM RADA ŠKOLE

Član 39 **(Sadržaj godišnjeg programa)**

- (1) Odgojno-obrazovni rad utvrđuje se nastavnim planom i programom i godišnjim programom.
- (2) Godišnji program na prijedlog nastavničkog vijeća usvaja školski odbor najkasnije do a) oktobra za tekuću školsku godinu.
- (3) Godišnjim programom se utvrđuju nastavne obaveze, a naročito:
 - a) obim, oblici i raspored neposrednog nastavnog rada;
 - b) ostali oblici odgojno-obrazovnog rada;
 - c) drugi poslovi, kao rad na profesionalnoj orijentaciji učenika, raspored i sadržaj vannastavnih i drugih aktivnosti u školi.
- (4) Izvještaj o realizaciji godišnjeg programa škola je dužna dostaviti Odjeljenju na kraju školske godine.
- (5) Izvještaj o uspjehu u učenju i vladanju škola je dužna dostaviti Odjeljenju na kraju prvog polugodišta i na kraju školske godine, nakon popravnih ispita, a najkasnije do 1. septembra tekuće godine.
- (6) Izvještaji iz stavova 4 i 5 ovog člana dostavljaju se na obrascima čiji sadržaj utvrđuje Odjeljenje.
- (7) Obrazac godišnjeg programa rada škole donosi šef Odjeljenja.

Član 40 **(Trajanje nastave)**

- (1) Nastava u školama izvodi se u toku pet radnih dana u sedmici.
- (2) Ukoliko škola radi u više od dvije smjene, ili se radi o nadoknadi časova u smislu člana 36 ovog zakona, nastava se može izvoditi šest dana tokom sedmice.
- (3) Nastavni čas u školama traje 45 minuta, a u odjeljenjima za učenike sa poteškoćama u psihofizičkom razvoju 35 minuta.
- (4) U izuzetnim slučajevima, ukoliko je to u najboljem interesu učenika, šef Odjeljenja može donijeti odluku o skraćenom nastavnom času, koji ne može trajati kraće od 30 minuta.
- (5) Nastavni čas praktične obuke koji se izvodi u preduzećima i drugim institucijama

traje 60 minuta, a na osnovu zaključenog ugovora o izvođenju praktične nastave.

(6) Broj nastavnih časova u toku radne sedmice utvrđuje se nastavnim planom i programom i to za:

- a) devetogodišnju osnovnu školu nastava se izvodi u trajanju:
 - 1) do četiri časa dnevno u prvoj trijadi;
 - 2) do šest nastavnih časova redovne nastave dnevno u drugoj trijadi;
 - 3) do sedam nastavnih časova redovne nastave dnevno u trećoj trijadi;
- b) za srednju školu nastava se izvodi do sedam nastavnih časova redovne nastave dnevno.

Član 41 (Ostvarenje nastavnih sadržaja)

- (1) Škola je dužna ostvarivati sve programske nastavne sadržaje i ostvariti planirani fond nastavnih časova u toku školske godine.
- (2) Ukoliko se utvrdi da škola nije ispunila obaveze iz stava 1 ovog člana, dužna je produžiti nastavu do ostvarenja planiranog godišnjeg fonda nastavnih časova, a najkasnije do 1. jula tekuće godine.
- (3) U izuzetnom slučaju, nastavna godina može se završiti i bez realizacije fonda nastavnih časova predviđenih nastavnim planom i programom, zbog opravdanih razloga i na osnovu odluke koju donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) Podzakonskim aktom, koji donosi šef Odjeljenja, regulišu se slučajevi iz stava 3 ovog člana i procent odstupanja od realizacije fonda nastavnih sati predviđenih nastavnim planom i programom.

Član 42 (Vannastavne aktivnosti)

- (1) Pored redovne nastave, u osnovnoj i srednjoj školi organizuju se vannastavne aktivnosti učenika radi razvijanja i produbljivanja njihovih stvaralačkih sposobnosti i sticanja pozitivnih navika i vještina, kao i učenja drugih stranih jezika koji nisu propisani nastavnim planom i programom.
- (2) Zadaci i programski sadržaji vannastavnih aktivnosti utvrđuju se godišnjim programom, a u skladu s pedagoškim standardima.
- (3) Vannastavne aktivnosti učenika ostvaruju se u okviru sekcija, društava, klubova, učeničkih zadruga i drugih oblika aktivnosti, na principu dobrovoljnosti učenika.
- (4) Izleti, posjete, ekskurzije, logorovanja, škola u prirodi, društveno korisni rad, dan škole i slični oblici odgojno-obrazovnog rada predviđeni godišnjim programom, organizuju se i izvode u okviru nastavnih dana u skladu s utvrđenim načelima.

Član 43 (Praktična nastava i društveno koristan rad)

- (1) Škole mogu stavljati u promet proizvode, poluproizvode ili usluge, koje stvaraju u obavljanju praktične nastave ili izvođenju društveno korisnog rada.
- (2) Ostvarena novčana sredstva iz tog prometa koriste se u skladu s podzakonskim aktima.

Član 44 **(Novi oblici rada)**

- (1) Radi uvođenja novih oblika i sadržaja rada i inovacija u nastavnoj tehnologiji, a na prijedlog stručnih međunarodnih i domaćih institucija, Odjeljenje može jednu ili više škola proglasiti eksperimentalno-oglednom.
- (2) Škola može uz odobrenje Odjeljenja, razvijati nove organizacione oblike i primjenjivati nove pristupe u sadržaju i metodu obrazovanja i obuke u cilju uvođenja korisnih promjena u obrazovni sistem.
- (3) Škola može uz odobrenje Odjeljenja učestvovati u projektima vladinih i nevladinih organizacija, a koje su u skladu sa odgojno-obrazovnim radom škole.

Član 45 **(Udžbenici, nastavna sredstva i pomagala)**

- (1) U nastavnom procesu koriste se školski udžbenici i nastavna sredstva koje odobri Odjeljenje, na prijedlog Pedagoške institucije, rukovodeći se međunarodnim standardima i kriterijima i osiguravajući multietničnost društva.
- (2) Za učenike s poteškoćama u psihofizičkom razvoju koriste se posebni školski udžbenici, nastavna sredstva i pomagala.
- (3) Školski udžbenici su izvori znanja i spoznaja koji obuhvataju nastavnim planom i programom utvrđene sadržaje za osnovnu i srednju školu.
- (4) U dodatne izvore učenja ubrajaju se i zbirke zadataka, priručnici, radne sveske i druga literatura koja može zamijeniti udžbenik ili čini njegov sastavni dio.

Član 46 **(Lektira)**

- (1) S ciljem realizacije programa školske lektire, škole su obavezne da organizuju rad školskih biblioteka u skladu s Pedagoškim standardima i knjige školske lektire učine dostupnim svim učenicima.
- (2) Odjeljenje je obavezno da osigura dovoljan broj knjiga školske lektire.

Član 47 **(Pravila škole)**

- (1) Na prijedlog nastavničkog vijeća i direktora, školski odbor donosi pravila škole.
- (2) Pravila škole bliže regulišu:
 - a) organizaciju nastave i vannastavnih aktivnosti;
 - b) prava i obaveze učenika;
 - c) način ostvarivanja javnosti rada škole;
 - d) saradnja i način ostvarivanja saradnje sa roditeljima učenika;
 - e) način donošenja pravila o kućnom redu;
 - f) redoslijed kandidata pri upisu u srednju školu;
 - g) način napredovanja učenika;
 - h) rad stručnih organa škole;
 - i) način rada, rukovođenja i upravljanja školom;
 - j) druga pitanja od značaja za rad škole.

DIO ČETVRTI - UČENICI

GLAVA I - UPIS UČENIKA U OSNOVNU ŠKOLU

Član 48 **(Upis učenika)**

- (1) Upis u osnovnu školu vrši se na osnovu javnog poziva Odjeljenja, a pri upisu djeteta u prvi razred prilaže se potvrda o prebivalištu, kojom se dokazuje pripadnost upisnom području te škole.
- (2) Upis se vrši u toku aprila i maja mjeseca na osnovu nalaza komisije za ocjenu sposobnosti djeteta za upis u osnovnu školu.
- (3) Komisiju iz stava 2 ovog člana imenuje šef Odjeljenja, a čine je ljekar, školski pedagog, defektolog, logoped, psiholog i nastavnik škole, s tim da su svi članovi komisije državni ili javni službenici javne uprave Distrikta.
- (4) U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do 1. aprila tekuće godine navršavaju šest godina života i koja su po ocjeni komisije iz stava 2 ovog člana sposobna za pohađanje prvog razreda.
- (5) Nakon stručnog nalaza, a uz saglasnost roditelja, Odjeljenje može da dozvoli jednu godinu ranijeg ili jednu godinu kasnijeg upisa u prvi razred, ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Član 49 **(Upis učenika s posebnim potrebama)**

- (1) Upis u odjeljenja za obrazovanje učenika s posebnim potrebama vrši se na osnovu:
 - a) nalaza i mišljenja komisije o otkrivanju, ocjenjivanju, sposobnosti, razvrstavanju i evidenciji djece i omladine s posebnim potrebama;
 - b) rješenja o kategorizaciji djeteta, koje donosi nadležni organ.
- (2) Prijedlog za ponovno utvrđivanje vrste i stepena ometenosti u razvoju može da podnese roditelj, škola, organ socijalnog staranja i zdravstvena ustanova.
- (3) Rješenjem o utvrđivanju vrste i stepena ometenosti u razvoju učenika utvrđuje se vrsta i stepen ometenosti u razvoju, odgovarajuća rehabilitacija i profesionalno usmjeravanje učenika.
- (4) Upis iz stava 1 ovog člana vrši se u toku mjeseca maja.

Član 50 **(Kategorizacija)**

- (1) Postupak rane identifikacije djeteta s posebnim potrebama počinje u fazi utvrđivanja sposobnosti djeteta za upis u prvi razred, a nalazom komisije iz člana 49 stava 1 tačke a) ovog zakona određuje se način edukacije i rehabilitacije.
- (2) Dijete s manjim poteškoćama u psihofizičkom razvoju i dijete koje po ocjeni komisije iz člana 49 stava 1 tačke a) ovog zakona treba da uči uz pojačan nadzor i rad pedagoga, psihologa i defektologa, pohađa nastavu u redovnim odjeljenjima, odnosno u inkluzivnoj nastavi.
- (3) Djeca sa izraženijim poteškoćama u psihofizičkom razvoju pohađaju nastavu u posebnim odjeljenjima po adaptiranom nastavnom planu i programu gdje je, pored

edukacije, potrebna rehabilitacija i resocijalizacija.

- (4) Pravilnikom, koji donosi šef Odjeljenja, detaljnije se regulišu kategorija, postupak identifikacije, socijalizacije, vođenje evidencije i dokumentacije, planiranje i način rada, profil, obuka i profesionalni razvoj stručnog kadra za rad s učenicima s posebnim potrebama.

Član 51 (Promjene u razvoju učenika)

Kada u toku školovanja u razvoju učenika nastupe promjene koje zahtijevaju prelazak iz odjeljenja za učenike s posebnim potrebama u redovno ili iz redovnog u odjeljenje za učenike s posebnim potrebama, škola upućuje učenika na komisiju iz člana 49 stava 1 tačke a) ovog zakona, radi davanja nalaza i mišljenja.

Član 52 (Drugi načini obrazovanja)

- (1) Učeniku koji zbog invalidnosti ili druge teške bolesti ne može pohađati nastavu, obrazovanje se omogućuje kod kuće.
- (2) Učeniku koji je zbog duge i teške bolesti smješten u zdravstvenu ustanovu, obrazovanje se pruža u bolnici, a učenik koji je smješten u socijalnu ustanovu pohađa školu koja je najbliža toj ustanovi.
- (3) Obrazovanje učenika iz stavova 1 i 2 ovog člana utvrđuje se pravilnikom koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.
- (4) U slučaju da učenik iz zdravstvenih razloga nije u mogućnosti da učestvuje u nekoj fizičkoj aktivnosti ili izvođenju fizičke vježbe iz određenog nastavnog predmeta ili ako bi takva vježba mogla da ugrozi njegovo zdravlje, privremeno ili trajno se oslobađa takvih aktivnosti.
- (5) Odluku o oslobađanju učenika iz stava 4 ovog člana donosi nastavničko vijeće na preporuku nadležne zdravstvene ustanove.

Član 53 (Izveštaj o upisanim učenicima)

Poslije obaveznog upisa djece u prvi razred, osnovna škola je dužna do 30. juna tekuće godine Odjeljenju podnijeti izvještaj o upisanim učenicima.

Član 54 (Obaveza roditelja ili staratelja)

- (1) Roditelj, odnosno staratelj, je obavezan da djetetu osigura redovno pohađanje nastave u toku trajanja osnovnog obrazovanja.
- (2) Roditelj, odnosno staratelj, ima pravo da odabere vrstu obrazovanja koju će dijete sticati, pod uslovom da je takvim izborom ostvareno pravo na odgovarajuće obrazovanje.
- (3) Roditelj, odnosno staratelj, ima pravo i obavezu da u skladu sa svojim mogućnostima, podstiče daljnje obrazovanje djeteta.
- (4) Roditelj, odnosno staratelj, koji bez opravdanog razloga ne izvršava obaveze iz stava 3 ovog člana, snosi prekršajnu odgovornost u skladu sa Zakonom o

prekršajima Brčko distrikta BiH.

- (5) Prekršajni postupak protiv roditelja, odnosno staratelja, inicira direktor škole koju učenik treba da pohađa.

Član 55 **(Prestanak obaveze pohađanja osnovne škole)**

- (1) Učeniku koji je navršio 15 godina prestaje obaveza pohađanja osnovne škole istekom te školske godine.
- (2) Škola može, odlukom direktora, učeniku koji je navršio 15 godina, a nije stekao osnovno obrazovanje, omogućiti školovanje do navršenih 17 godina, ako to zahtijeva učenik, roditelj ili staratelj.
- (3) Učenik s posebnim potrebama može sticati osnovno obrazovanje do navršenih 19 godina.

GLAVA II - UPIS UČENIKA U SREDNJU ŠKOLU

Član 56 **(Upis učenika u srednju školu)**

- (1) U srednju školu može se upisati lice koje je završilo osnovnu školu.
- (2) Redovan učenik prvog razreda srednje škole ne može biti stariji od 18 godina, odnosno 19 godina za učenike s posebnim potrebama, ukoliko se radi o prvom upisu.
- (3) Upis u prvi razred srednje škole, kao javne ustanove, vrši se u junskom i augustovskom roku na osnovu konkursa koji raspisuje Odjeljenje.
- (4) Konkurs se objavljuje u sredstvima javnog informisanja, najmanje mjesec dana prije prvog upisnog roka, osim za vanredne polaznike.
- (5) Upis za vanredne polaznike i učenike radi sticanja stručne osposobljenosti prekvalifikacije, dokvalifikacije ili specijalizacije, vrši škola uz saglasnost Odjeljenja, na osnovu konkursa u prvoj polovini septembra tekuće godine.
- (6) Uslovi i način upisa u srednju školu utvrđuju se podzakonskim aktom, koji donosi Vlada Distrikta, na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 57 **(Redoslijed kandidata)**

Redoslijed kandidata pri upisu u srednju školu utvrđuje se na osnovu postignutog uspjeha u osnovnoj školi u skladu s pravilima srednje škole.

Član 58 **(Žalba na konkurs za upis)**

- (1) Učesnik konkursa za upis učenika u prvi razred srednje škole, njegov roditelj ili staratelj, koji smatra da konkurs za upis nije proveden na utvrđen način i da su time povrijeđena prava učesnika, ima pravo da podnese žalbu direktoru škole u roku od pet dana od dana objavljivanja spiska primljenih učenika.
- (2) Direktor škole odlučuje o žalbi u roku od pet dana od dana podnošenja.

Član 59
(Broj učenika za upis u srednju školu)

- (1) Broj učenika za upis u narednu školsku godinu, srednja škola je dužna predložiti Odjeljenju do 31. decembra tekuće godine.
- (2) Odluku o broju učenika za upis u srednju školu, kao javnu ustanovu, donosi Vlada Distrikta do 31. marta tekuće godine.

Član 60
(Upis učenika iz entiteta i inostranstva)

- (1) Učenici koji su završili osnovno obrazovanje u Federaciji BiH ili Republici Srpskoj, upisuju se u srednju školu pod jednakim uslovima kao i učenici koji su završili osnovno obrazovanje u Distriktu.
- (2) Pri upisu učenika koji su završili osnovno obrazovanje u inostranstvu Odjeljenje, na prijedlog Pedagoške institucije, rješenjem utvrđuje obavezu polaganja dopunskih ispita za predmete koje učenici nisu izučavali ili su ih izučavali u znatno manjem obimu.
- (3) Na rješenje iz stava 2 ovog člana učenik, njegov roditelj ili staratelj ima pravo da podnese žalbu Apelacionoj komisiji u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Član 61
(Troškovi obrazovanja stranih državljana i lica bez državljanstva)

Strani državljanin i lice bez državljanstva plaćaju troškove obrazovanja, ukoliko međunarodnim ugovorima, sporazumima ili drugim aktima nije drugačije utvrđeno.

Član 62
(Vanredno pohađanje)

- (1) Učenik srednje škole može istovremeno upisati i polagati predmete drugog programa srednje škole u istoj ili drugoj srednjoj školi, kao vanredan učenik, i na taj način steći i drugo obrazovanje.
- (2) Izuzetno, umjetničku školu, u svojstvu redovnih učenika, mogu pohađati i učenici koji redovno pohađaju neku drugu školu.
- (3) Pravilima škole utvrđuju se bliži uslovi sticanja obrazovanja, u smislu stava 1 ovog člana.

Član 63
(Opredjeljenje za učenje stranog jezika)

Učenik, koji je u osnovnoj školi učio dva strana jezika, ima pravo da se prilikom upisa u prvi razred srednje škole opredijeli koji od tih jezika će učiti, osim u slučaju kada je nastavnim planom i programom određeno obavezno učenje dva jezika.

Član 64
(Prelazak u drugu školu)

- (1) Učenik koji prelazi u drugu školu radi završavanja započetog školovanja u istom trajanju, polaže dopunske ispite iz predmeta kojih nisu bili utvrđeni nastavnim planom i programom škole koju je pohađao u rokovima utvrđenim aktima škole.
- (2) Učenik koji se upisao u naredni razred s obavezom polaganja razlike predmeta, dužan je da ih položi najkasnije do 15. aprila naredne godine.
- (3) Učenik upisan u školu radi prekvalifikacije ili dokvalifikacije polaže dopunske ispite iz nastavnih predmeta koje odredi Odjeljenje na prijedlog Pedagoške institucije.
- (4) Učenik može preći u drugu srednju školu najkasnije do kraja prvog polugodišta tekuće školske godine.

GLAVA III - PRESTANAK STATUSA UČENIKA

Član 65
(Prestanak statusa učenika)

- (1) Status učenika osnovne i srednje škole prestaje:
 - a) ispisivanjem iz škole;
 - b) gubljenjem prava na daljnje redovno obrazovanje u toj školi;
 - c) isključenjem iz škole;
 - d) završavanjem obrazovanja u toj školi;
 - e) samovoljnim napuštanjem škole.
- (2) Postupak i uslovi prestanka statusa učenika škole iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravilima škole i propisima o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti učenika.
- (3) Propise o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti učenika donosi šef Odjeljenja.

Član 66
(Preusmjeravanje učenika)

- (1) Učenik, koji zaostaje u savladavanju nastavnih sadržaja ili ne završi razred, može se preusmjeriti na obrazovanje s jednostavnijim programom.
- (2) Uslovi i način preusmjeravanja učenika utvrđuje se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 67
(Ispis učenika iz škole)

- (1) Učenik se može ispisati iz osnovne, odnosno srednje škole koju pohađa:
 - a) kada je iz objektivnih razloga prekid obrazovanja neophodan ili
 - b) kada prelazi u drugu školu.
- (2) Pored razloga iz stava 1 ovog člana, učenik srednje škole može podnijeti zahtjev za ispis i iz drugih razloga uz saglasnost roditelja ili po vlastitoj volji nakon punoljetstva.
- (3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se najkasnije dva mjeseca prije završetka

- nastave u drugom polugodištu, odnosno dva mjeseca prije završetka obrazovanja.
- (4) Učenik koji se ispisao iz srednje škole može da se upiše u drugu školu u roku od sedam dana od dana izdavanja ispisnice.
 - (5) Učenik iz stava 2 ovog člana, koji se ne upiše u propisanom roku, ima pravo da naredne školske godine izvrši ponovni upis u isti razred.
 - (6) Škola ispisuje učenika na osnovu pismene izjave roditelja o preseljenju, kao i po službenoj dužnosti utvrđene promjene mjesta boravka.
 - (7) Ispisanom učeniku škola izdaje uvjerenje o postignutom uspjehu do momenta ispisivanja iz škole.

Član 68 **(Odsustvo s nastave radi priprema i učešća na takmičenjima)**

- (1) Škola može učenicima koji su proglašeni vrhunskim sportistima ili nadarenim učenicima, koji učestvuju na državnim ili međunarodnim takmičenjima, odobriti odsustvovanje s nastave radi pripremanja i učešća na takmičenjima, a u skladu s pravilima škole.
- (2) Propušteno gradivo učenik je dužan nadoknaditi u toku školske godine.

GLAVA IV - OCJENJIVANJE UČENIKA

Član 69 **(Način ocjenjivanja)**

- (1) Učenik se ocjenjuje iz svih nastavnih predmeta i vladanja.
- (2) Ocjena je javna i saopćava se učeniku s obrazloženjem.
- (3) Ocjenjivanje u školi je opisno i brojčano.
- (4) Opisnim ocjenama ocjenjuju se učenici prvog razreda osnovne škole.
- (5) Opisne ocjene su definisane podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja, a na prijedlog Pedagoške institucije.
- (6) Brojčane ocjene iz predmeta ili oblasti su: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).
- (7) Ocjena nedovoljan (1) nije prolazna.
- (8) Ocjenjivanje učenika srednjih stručnih škola koje rade po modularnim nastavnim planovima i programima, reguliše se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja na prijedlog Pedagoške institucije.

Član 70 **(Opći uspjeh)**

- (1) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu zaključnih ocjena završetkom prvog polugodišta i na kraju nastavne godine, a za učenike upućene na popravni ispit, poslije obavljenih popravnih ispita.
- (2) Za učenike za koje se nastava ne izvodi po polugodištima opći uspjeh se utvrđuje

na kraju obrazovnog ciklusa.

- (3) Poslije prvog polugodišta i na kraju nastavne godine, nastavničko vijeće analizira uspjeh u učenju i vladanju učenika i predlaže odgovarajuće mjere.

Član 71 (Zaključna ocjena)

- (1) Zaključnu ocjenu iz pojedinih nastavnih predmeta utvrđuje odjeljsko vijeće na prijedlog predmetnog nastavnika, odnosno razrednog nastavnika u razrednoj nastavi.
- (2) Učenik, njegov roditelj ili staratelj, imaju pravo da podnesu prigovor na zaključnu ocjenu.
- (3) Prigovor se podnosi nastavničkom vijeću u roku od pet dana od dana saopćavanja ocjene.
- (4) Prigovorom se može zahtijevati izuzeće predmetnog nastavnika.
- (5) Nastavničko vijeće je dužno u roku od pet dana donijeti odluku o prigovoru.
- (6) Ako nastavničko vijeće usvoji prigovor, imenuje komisiju koja je dužna da provjeri znanje učenika u roku od tri dana od dana usvajanja prigovora. Ocjena komisije je konačna.
- (7) Ako nastavničko vijeće odbije prigovor, podnosilac prigovora ima pravo podnijeti žalbu školskom odboru, koji je dužan u roku od osam dana donijeti konačnu odluku.

Član 72 (Opći uspjeh učenika)

- (1) Opći uspjeh učenika utvrđuje se na osnovu prosjeka prolaznih ocjena iz svih nastavnih predmeta.
- (2) Učenik je završio razred sa:
 - a) odličnim (5) uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu najmanje 4,50;
 - b) vrlo dobrim (4) uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu od 3,50 do 4,49;
 - c) dobrim (3) uspjehom, ako je postigao prosječnu ocjenu od 2,50 do 3,49;
 - d) dovoljnim (2) uspjehom, ako je imao sve prolazne ocjene i prosječnu ocjenu od 2,00 do 2,49.
- (3) Učenik može tokom školske godine privremeno ili za stalno biti oslobođen savladavanja pojedinih oblika rada na časovima sportske kulture.
- (4) Odluku o oslobađanju iz stava 3 ovog člana donosi nastavničko vijeće, na osnovu mišljenja nadležne zdravstvene ustanove.
- (5) Učenik koji je oslobođen nastave ne može ostati neocijenjen, niti dobiti negativnu ocjenu.
- (6) Za učenika iz stava 3 ovog člana ocjena se formira na osnovu postignutog uspjeha iz drugih dijelova nastavnog gradiva i aktivnosti.
- (7) Odjeljsko, odnosno nastavničko vijeće utvrđuje rang-listu postignutog uspjeha učenika na nivou odjeljenja, odnosno razreda i škole. Rang-lista postignutog uspjeha utvrđuje se na dvije decimale.
- (8) Na osnovu postignutog uspjeha iz stava 7 ovog člana, proglašava se učenik generacije škole u skladu s pravilima škole.
- (9) Učenicima koji su tokom osnovnog ili srednjeg obrazovanja postigli prosječan uspjeh 5,00 i do kraja školovanja imali primjerno vladanje, izdaje se posebna diploma.

Član 73
(Ponavljanje razreda i popravni ispit)

- (1) Učenik koji na kraju drugog polugodišta ima tri ili više zaključnih ocjena nedovoljan (1), upućuje se da ponovi razred.
- (2) U toku redovnog obrazovanja učenik srednje škole može samo jednom ponoviti razred.
- (3) Učenik koji na kraju drugog polugodišta, odnosno obrazovanja, ima jednu ili dvije zaključne ocjene nedovoljan (1), upućuje se na popravni ispit u augustovskom popravnom roku.
- (4) Učeniku kojem nije bilo omogućeno pohađanje dopunske nastave ne može se zaključiti ocjena nedovoljan (1).
- (5) Učenik koji ne položi popravni ispit upućuje se da ponovi razred.

Član 74
(Završavanje razreda)

Učenik je završio razred, odnosno obrazovanje, kad je ispunio sve obaveze utvrđene nastavnim planom i programom i ukoliko nema zaključenih ocjena nedovoljan (1).

Član 75
(Vladanje)

- (1) U školi se ocjenjuje i vladanje učenika.
- (2) Ocjena iz vladanja je:
 - a) „primjerno“ (5);
 - b) „vrlo dobro“ (4);
 - c) „dobro“ (3);
 - d) „zadovoljava“ (2);
 - e) „loše“ (1).
- (3) Ocjenu iz vladanja utvrđuje odjeljensko vijeće izuzev ocjene loše (1), koju utvrđuje nastavničko vijeće.
- (4) Ocjena „loše“ (1) pismeno se obrazlaže, a učenik, njegov roditelj ili staratelj mogu uložiti žalbu školskom odboru u roku od pet dana od dana prijema rješenja.
- (5) Školski odbor razmatra žalbu i donosi rješenje u roku od osam dana.

Član 76
(Brže napredovanje učenika)

- (1) Učenik koji u toku obrazovanja postiže odličan uspjeh može završiti dva razreda u toku jedne školske godine.
- (2) Brže napredovanje učenika se bliže reguliše pravilima škole.

Član 77
(Svjedočanstvo i diploma)

- (1) Osnovna škola izdaje svjedočanstvo o završenom osnovnom obrazovanju s uspjehom iz svih razreda predmetne nastave, a srednja škola o svakom završenom

razredu.

- (2) Učeniku koji sa uspjehom položi maturalski, odnosno završni ispit srednje škole, izdaje se diploma o završenoj srednjoj školi.
- (3) Na zahtjev učenika, njegovog roditelja ili staratelja, škola izdaje duplikat svjedočanstva, odnosno diplome na osnovu podataka iz matične knjige.
- (4) Škola, na zahtjev učenika, njegovog roditelja ili staratelja, izdaje uvjerenje o završenom modulu na osnovu podataka iz matične i razredne knjige.

Član 78

(Dopunski, razredni, vanredni, maturalski, odnosno završni ispit)

- (1) Osim popravnog ispita, učenik može polagati dopunski, razredni, vanredni, maturalski, odnosno završni ispit.
- (2) Dopunski ispit se polaže iz određenih predmeta ili oblasti u slučajevima promjene škole, a nakon provedenog postupka ekvivalencije.
- (3) Razredni ispit polažu redovni učenici koji su iz opravdanih razloga ostali neocijenjeni na kraju nastavne godine, odnosno obrazovanja, po odgovarajućem nastavnom planu i programu. Razredni ispit se organizuje u slučaju kada je učenik opravdano izostao s nastave više od jedne trećine planiranih časova u toku nastavne godine.
- (4) Vanredni ispit polažu vanredni učenici.
- (5) Maturalski, odnosno završni ispit polažu redovni i vanredni učenici srednjih škola, poslije završetka obrazovanja u srednjoj školi.
- (6) U slučaju utvrđenih nepravilnosti nastavničko vijeće poništava ispit iz stava 1 ovog člana.
- (7) Organizovanje, način, vrijeme i uslovi polaganja i poništavanja ispita u školi utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 79

(Žalba na ocjenu na ispitu)

- (1) Učenik, njegov roditelj ili staratelj, nezadovoljan ocjenom na popravnom, dopunskom, razrednom, maturalskom, odnosno završnom ispitu ima pravo da podnese žalbu nastavničkom vijeću škole u roku od pet dana od dana objavljivanja rezultata.
- (2) Ukoliko se utvrdi nepravilnost, nastavničko vijeće poništava ispit i učeniku omogućava polaganje ispita u roku od tri dana od dana utvrđivanja nepravilnosti, pred komisijom koju imenuje direktor.

Član 80

(Komisija)

- (1) Komisiju iz člana 79 stava 2 ovog zakona čine tri člana od kojih je jedan nastavnik predmeta iz kojeg se polaže ispit.
- (2) Nastavnik čija je ocjena osporena ne može biti član komisije.
- (3) Ocjena komisije je konačna.

Član 81 (Pohvale i nagrade)

Učenicima koji postižu izuzetne rezultate mogu se dodjeljivati pohvale i nagrade, kao i posebna diploma, čiji oblik i sadržaj utvrđuje Odjeljenje podzakonskim aktom.

GLAVA V – ODGOJNO-DISCIPLINSKA I MATERIJALNA ODGOVORNOST

Član 82 (Redovno pohađanje škole)

Učenik ima pravo i dužnost da redovno pohađa nastavu i izvršava sve školske obaveze te da se ponaša u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

Član 83 (Vrste povreda discipline)

- (1) Povrede discipline mogu biti lakše i teže.
- (2) Teže povrede discipline propisuju se ovim zakonom.

Član 84 (Lakše povrede discipline i obaveza učenika)

- (1) Lakše povrede discipline i obaveza učenika su:
 - a) neredovno pohađanje nastave;
 - b) nemaran odnos prema radu, učenju i radnim aktivnostima u školi.
- (2) Izuzev lakših povreda discipline i obaveze učenika iz stava 1 ovog člana, drugi postupci i radnje koji predstavljaju lakše povrede discipline i obaveza učenika, propisuju se podzakonskim aktom.

Član 85 (Teže povrede discipline i obaveza učenika)

Teže povrede discipline i obaveza učenika su:

- a) prepravka podataka u svjedočanstvu, diplomu, knjižici i drugom javnom dokumentu koji izda škola;
- b) dopisivanje podataka u evidenciju koju vodi škola;
- c) kršenje kućnog reda i općeprihvaćenih standarda ponašanja;
- d) političko organizovanje i djelovanje u školi;
- e) krađa;
- f) nepridržavanje pravila o zaštiti na radu;
- g) podstrekavanje, davanje i pomaganje u upotrebi i upotreba alkohola i narkotičkih sredstava;
- h) izazivanje i učestvovanje u tuči u školi ili na praksi;

- i) posjedovanje oružja, nošenje oružja, opojnih sredstava i alkohola, i svega ostalog opasnog po život i zdravlje čovjeka;
- j) neopravdano izostajanje s nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada više od 36 nastavnih časova u toku školske godine;
- k) nepridržavanje pravila o radu škole;
- l) ponašanje kojima se vrijeđaju nacionalna, religijska i druga osjećanja učenika, nastavnika ili drugih stanovnika Distrikta.

Član 86 (Odgojno-disciplinske mjere)

- (1) Odgojno-disciplinske mjere su:
 - a) ukor odjeljenskog starješine;
 - b) ukor odjeljenskog vijeća;
 - c) ukor direktora;
 - d) ukor nastavničkog vijeća;
 - e) premještaj u drugo odjeljenje škole ili u drugu najbližu osnovnu školu i
 - f) isključenje iz škole.
- (2) Odgojno-disciplinske mjere iz stava 1 tački a), b) i c) ovog člana se izriču za lakše povrede discipline i obaveza učenika.
- (3) Odgojno-disciplinske mjere iz stava 1 tački d), e) i f) ovog člana izriču se za teže povrede discipline i obaveza učenika.
- (4) Odluku o izricanju odgojno-disciplinskih mjera iz stava 3 ovog člana donosi nastavničko vijeće.
- (5) Na osnovu odluke iz stava 4 ovog člana direktor škole donosi rješenje o izricanju odgojno-disciplinske mjere.

Član 87 (Žalba na rješenje o izricanju odgojno-disciplinske mjere)

- (1) Učenik, njegov roditelj ili staratelj ima pravo da podnese žalbu školskom odboru protiv rješenja iz člana 86 stava 5 u roku od pet dana od dana dostavljanja rješenja.
- (2) Žalba na rješenje za odgojno-disciplinske mjere iz člana 86 stava 3 tački e) i f) odlaže izvršenje do donošenja drugostepenog rješenja.
- (3) Školski odbor škole donosi drugostepeno rješenje u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.

Član 88 (Posljedice izricanja odgojno-disciplinske mjere)

- (1) Izrečena odgojno-disciplinska mjera ima za posljedicu smanjenje ocjene iz vladanja učenika.
- (2) Izrečena odgojno-disciplinska mjera se odnosi na školsku godinu za koju je izrečena i može se, u toku školske godine, ublažiti ili ukinuti.

Član 89
(Materijalna odgovornost učenika)

Učenik je dužan nadoknaditi materijalnu štetu koju, u namjeri ili krajnjoj nepažnji, pričinu u školi ili na praksi.

Član 90
(Postupak za utvrđivanje odgovornosti učenika)

Povrede discipline i obaveza učenika, postupak za utvrđivanje odgovornosti učenika, trajanje i posljedice izrečene odgojno-disciplinske mjere, njeno ublažavanje ili ukidanje i nadoknada pričinjene materijalne štete, utvrđuje se posebnim podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja i pravilima škole.

GLAVA VI – PRITUŽBA

Član 91
(Pravo na pritužbu)

Učenik, njegov roditelj ili staratelj, koji smatra da su mu povrijeđena prava utvrđena ovim zakonom, ima pravo da podnese pritužbu.

Član 92
(Razmatranje pritužbe)

- (1) Pritužba se podnosi šefu Odjeljenja u roku od osam dana od dana saznanja, a najkasnije u roku od tri mjeseca od dana povrede prava.
- (2) Šef Odjeljenja je dužan, ukoliko je pritužba osnovana, upozoriti odgovorno lice i utvrditi rok za otklanjanje povrede prava.
- (3) Ukoliko odgovorno lice ne postupi po upozorenju iz stava 2 ovog člana, šef Odjeljenja je dužan odlučiti o pritužbi u roku od osam dana.
- (4) Odgovorno lice iz stava 3 ovog člana čini težu povredu službene dužnosti zbog nepostupanja po upozorenju iz stava 2 ovog člana.

DIO PETI - NASTAVNICI, STRUČNI SARADNICI I SARADNICI U NASTAVI

Član 93
(Nastavnici i saradnici u nastavi)

- (1) Nastavu u školama izvodi nastavnik koji ima odgovarajuću visoku stručnu spremu.
- (2) Stručno-teorijsku nastavu u srednjoj školi mogu izvoditi i lica s visokom stručnom spremom i dopunskim psihološko-pedagoškim i metodičkim obrazovanjem, stečenim na odgovarajućem fakultetu.
- (3) Praktičnu nastavu u srednjoj školi izvode nastavnici i saradnici u nastavi sa stručnom spremom utvrđenom nastavnim planom i programom.
- (4) U slučaju deficita kadrova, izvođenje nastave može se povjeriti i nastavniku, odnosno saradniku u nastavi s nižim stepenom stručne spreme u skladu s nastavnim planom i programom.

Član 94 (Stručni saradnici)

Pedagoške, psihološke, defektološke, andragoške, socijalno-zaštitne, programerske, bibliotekarske i druge stručne poslove obrazovno-odgojnog rada u školi obavljaju stručni saradnici s odgovarajućom visokom stručnom spremom.

Član 95 (Spoljni saradnici)

- (1) Izvođenje nastave deficitarnih struka i predmeta ili stručno-pedagoški nadzor može se povjeriti i spoljnom saradniku.
- (2) Spoljni saradnik je lice koje posjeduje odgovarajuću stručnu spremu potrebnu za izvođenje nastave deficitarnih struka, utvrđenu nastavnim planom i programom, ili lice koje posjeduje odgovarajuće zvanje potrebno za obavljanje stručno-pedagoškog nadzora.

Član 96 (Radna mjesta i kategorizacija)

- (1) Radna mjesta državnih, odnosno javnih službenika i namještenika u obrazovanju utvrđuju se organizacionim planom Vlade Distrikta, odnosno aktom o sistematizaciji radnih mjesta javnih službenika i namještenika u obrazovanju.
- (2) Popunjavanje radnih mjesta javnih službenika i namještenika u obrazovanju vrši se u skladu s odlukom o realizaciji plana zapošljavanja javnih službenika i namještenika u obrazovanju, osim u izuzetnim slučajevima propisanim ovim zakonom.
- (3) Gradonačelnik, na prijedlog šefa Odjeljenja, donosi odluku o kategorizaciji radnih mjesta javnih službenika i namještenika u obrazovanju.

Član 97 (Sistematski ljekarski pregled)

- (1) Odjeljenje je dužno prije početka nastave za sve zaposlene u školama organizovati ljekarske preglede i to:
 - a) u svakoj školskoj godini sanitarni pregled,
 - b) svake dvije godine sistematski ljekarski pregled.
- (2) Troškove pregleda snosi Odjeljenje.
- (3) U školi ne može raditi lice koje boluje od zarazne, duševne ili socijalne bolesti kao što je alkoholizam, narkomanija ili sociopatsko ponašanje.
- (4) Kada komisija utvrdi da postoje indicije da je licu iz stava 1 ovog člana narušeno psihičko ili fizičko zdravlje u mjeri koja bitno smanjuje njegovu radnu sposobnost, donosi odluku o upućivanju na vanredni ljekarski pregled.
- (5) Komisiju iz stava 4 ovog člana imenuje šef Odjeljenja koju čine psiholog, pedagog i direktor škole.
- (6) Nakon stručnog nalaza zdravstvene ustanove, Odjeljenje odlučuje o daljnjem angažovanju zaposlenika u skladu sa Zakonom.
- (7) Licu iz stava 4 ovog člana, koje odbije izvršenje odluke školskog odbora o upućivanju na ljekarski pregled, prestaje radni odnos u školi.

Član 97a
(Preventivni ljebarski pregledi učenika)

- (1) Odjeljenje može, do kraja prve trijade, preventivno organizovati oftalmološke i stomatološke preglede.
- (2) Troškove pregleda snosi Odjeljenje.

Član 98
(Radno vrijeme)

Pravilima škole utvrđuje se raspored radnog vremena i korištenje dnevnog odmora u toku radnog dana nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi u okviru 40-satne radne sedmice, a u skladu s Pedagoškim standardima i normativima.

Član 99
(Broj nastavnih časova)

U okviru 40-satne sedmice u osnovnoj i srednjoj školi, a u skladu s Pedagoškim standardima i normativima, broj nastavnih časova svih vrsta i oblika neposrednog obrazovnog rada može biti najviše:

- a) 25 časova za nastavnika;
- b) 28 časova za nastavnika praktične nastave;
- c) 30 časova za saradnika u nastavi.

Član 100
(Godišnji odmor)

- (1) Nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi koristi godišnji odmor u pravilu u toku ljetnog raspusta.
- (2) Pravilima škole propisuje se način korištenja godišnjeg odmora lica iz stava 1 ovog člana.
- (3) Ukoliko postoje opravdani razlozi, neiskorišteni godišnji odmor može se koristiti u narednoj godini u toku zimskog i proljetnog raspusta.
- (4) Izuzetno od stava 1 i stava 3 ovog člana, nastavnik, stručni saradnik, saradnik u nastavi i asistent u nastavi može koristiti godišnji odmor neposredno nakon isteka porodiljskog odsustva, odnosno dugotrajnog bolovanja.

Član 101
(Zamjena odsutnog nastavnika)

- (1) Zbog neophodnog kontinuiteta nastavnog procesa, u slučaju privremene spriječenosti za rad, plaćenog i neplaćenog odsustva, nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi zamjenjuje drugog nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi.
- (2) Osnovna plata zaposlenog koji radi na zamjeni zaposlenika iz stava 1 ovog člana

uvećava se u skladu s brojem održanih časova i cijenom nastavnog časa koju odredi Vlada Distrikta.

- (3) Zamjena odsutnog nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi iz stava 1 ovog člana, može trajati do kraja polugodišta.

Član 102 (Usavršavanje)

- (1) Nastavnik, stručni saradnik, saradnik u nastavi i asistent u nastavi dužni su da se usavršavaju s ciljem što uspješnijeg ostvarivanja i unapređivanja obrazovnog-vaspitnog rada u skladu s programom stručnog usavršavanja.
- (2) Program stručnog usavršavanja nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi pravilnikom propisuje šef Odjeljenja, na prijedlog Pedagoške institucije, i dostavlja školama najkasnije do 10. septembra tekuće godine.
- (3) Direktor škole i pomoćnik direktora škole dužni su se stručno usavršavati u svrhu što uspješnijeg ostvarivanja i unapređivanja odgojno-obrazovnog rada.
- (4) U skladu s potrebama usavršavanja direktora i pomoćnika direktora škole šef Odjeljenja određuje oblasti stručnog usavršavanja za period od četiri godine.
- (5) Nosilac organizacije i realizacije stručnog usavršavanja nastavnika, stručnih saradnika, saradnika u nastavi, asistenata u nastavi, direktora i pomoćnika direktora škole je Pedagoška institucija.
- (6) Stručno usavršavanje ostvaruje se kroz programe obuke, stručne skupove, savjetovanja, ljetne i zimske škole, stručna i studijska putovanja, međunarodne i regionalne skupove i kroz programe cjeloživotnog učenja.
- (7) Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnog osoblja škola uvrštava u godišnji program rada škole.

Član 103 (Stručni ispit)

- (1) Nastavnici, stručni saradnici i saradnici u nastavi obavezni su imati stručni ispit za rad u nastavi.
- (2) Lica iz stava 1 ovog člana koja prvi put zasnivaju radni odnos u školi obavezna su da, nakon isteka jedne godine rada u školi, polažu stručni ispit za rad u nastavi.
- (3) Licima iz stava 1 ovog člana koja ne polože stručni ispit za rad u nastavi u roku od godinu dana od isteka roka iz stava 2 ovog člana prestaje radni odnos po sili zakona.
- (4) Stručni ispit iz stava 1 ovog člana se polaže pred stručnom komisijom koju imenuje gradonačelnik Distrikta.
- (5) Program polaganja stručnog ispita iz stava 1 ovog člana, sastav komisije, način polaganja i ostala pitanja vezana za stručni ispit uređuju se pravilnikom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 104 (Godišnje ocjenjivanje)

- (1) Direktor škole svake godine ocjenjuje i vrednuje rad nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi u skladu s pravilnikom o ocjenjivanju i dinamikom koju utvrdi Odjeljenje.
- (2) Ocjenjivanje lica iz stava 1 ovog člana podrazumijeva nadzor i vrednovanje

uspješnosti njihovog rada, a posebna pažnja posvećuje se:

- a) realizaciji nastave u skladu s odgovarajućim nastavnim planom i programom;
 - b) blagovremenom i urednom vođenju školske dokumentacije;
 - c) odnosu prema radu i radnim obavezama;
 - d) odnosu prema učenicima, roditeljima i zaposlenicima u školi.
- (3) Ostvareni rezultati, kao i ukupni rezultat rada označavaju se ocjenama:
- a) „ne zadovoljava očekivanja“;
 - b) „zadovoljava određena očekivanja“;
 - c) „u potpunosti zadovoljava očekivanja“;
 - d) „nadmašuje očekivanja“.
- (4) Evidencija o ocjenjivanju je sastavni dio personalne evidencije.
- (5) Ukoliko ocijenjeno lice iz stava 1 ovog člana nije zadovoljno ocjenom, može uložiti pismeni prigovor na ocjenu Apelacionoj komisiji u roku od osam dana od dana ocjenjivanja.

Član 105 (Stručno ocjenjivanje)

- (1) Osim godišnjeg ocjenjivanja, nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi bit će ocijenjeni i stručno na osnovu stručno-pedagoškog nadzora najmanje jednom u četiri godine u skladu s pravilnikom o stručnom ocjenjivanju koji donosi šef Odjeljenja.
- (2) Stručna ocjena može biti:
 - a) «nezadovoljava očekivanja»,
 - b) «zadovoljava određena očekivanja»,
 - c) «u potpunosti zadovoljava očekivanja»,
 - d) «nadmašuje očekivanja».

Član 106 (Napredovanje u službi)

- (1) Nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi napreduju u službi u skladu s godišnjom ocjenom rada i stručnom ocjenom.
- (2) Odredbe Zakona o državnoj službi koje se odnose na napredovanje u službi shodno se primjenjuju i na napredovanje u službi lica iz stava 1 ovog člana.

Član 107 (Napredovanje u struci)

- (1) Na osnovu izvještaja o stručno-pedagoškom nadzoru šef Odjeljenja donosi odluku o ocjeni rada i napredovanju nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi.
- (2) Nastavnik, stručni saradnik, saradnik u nastavi i asistent u nastavi na osnovu ocjene stiču zvanje nastavnik-mentor i nastavnik-savjetnik, stručni saradnik-mentor i stručni saradnik-savjetnik, saradnik u nastavi-mentor, saradnik u nastavi-savjetnik, asistent u nastavi-mentor i asistent u nastavi-savjetnik.
- (3) Lice iz stava 2 ovog člana stiče zvanje nastavnik-mentor ako je u posljednjih pet godina ocijenjen godišnjim ocjenama «u potpunosti zadovoljava očekivanja» ili «nadmašuje očekivanja» i stručnom ocjenom «u potpunosti zadovoljava

očekivanja» ili «nadmašuje očekivanja».

- (4) Lice koje je steklo zvanje mentora stiče zvanje savjetnika ukoliko je u posljednjih pet godina u zvanju mentora ocijenjen godišnjim ocjenama «u potpunosti zadovoljava očekivanja» ili nadmašuje očekivanja» i stručnom ocjenom «nadmašuje očekivanja».
- (5) Lice iz stava 2 ovog člana gubi zvanje mentora, odnosno savjetnika ukoliko je u posljednje četiri godine ocijenjen ocjenom „zadovoljava određena očekivanja“ ili ukoliko je zadnja ocjena „ne zadovoljava očekivanja“.

Član 108 (Štrajk)

- (1) Nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi ostvaruju pravo na štrajk pod uslovima utvrđenim Zakonom o štrajku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i kolektivnim ugovorom, ukoliko obezbijede minimum procesa rada škole.
- (2) Minimum procesa rada nastavnika je izvođenje nastave u trajanju od 30 minuta po nastavnom času u okviru rasporeda.
- (3) Ako nastavnici, stručni saradnici i saradnici u nastavi učestvuju u štrajku, a da prethodno nisu obezbijedili minimum procesa rada iz stava 2 ovog člana, direktor škole je dužan protiv njih pokrenuti disciplinski postupak.
- (4) Za utvrđenu povredu obaveze iz stava 3 ovog člana nastavniku, stručnom saradniku i saradniku u nastavi izriče se mjera prestanka radnog odnosa.
- (5) Direktor škole je obavezan da obezbijedi minimum procesa rada za vrijeme štrajka.
- (6) Direktor koji ne postupi u skladu sa stavom 5 ovog člana razrješava se dužnosti.

DIO ŠESTI - NADZOR

Član 109 (Lica ovlaštena za nadzor)

Lica koja su ovlaštena za nadzor nad radom škole i inspekcijски nadzor u skladu s propisima koji se odnose na obrazovanje su:

- a) inspektor za obrazovanje;
- b) upravni inspektor;
- c) šef pododjeljenja;
- d) šef Odjeljenja.

Član 110 (Stručno-pedagoški nadzor)

- (1) Stručno-pedagoški nadzor u školi, u cilju organizovanog praćenja nastave i drugih oblika obrazovno-odgojnog rada, vrši Pedagoška institucija.
- (2) Stručno-pedagoški nadzor se vrši najmanje jednom u toku četiri godine i ima pedagoško-instruktivni karakter.
- (3) Vršenje stručno-pedagoškog nadzora bliže se uređuje podzakonskim aktom koji, na prijedlog Pedagoške institucije, donosi šef Odjeljenja.

Član 110a **(Eksterna evaluacija učeničkih postignuća)**

- (1) Eksterna evaluacija učeničkih postignuća (u daljnjem tekstu: eksterna evaluacija) je proces pedagoškog, informativnog i instruktivnog karaktera koji obuhvata ispitivanje, praćenje i analizu redovne nastave te služi pregledu, procjeni i razumijevanju procesa i ishoda učenja.
- (2) Za ispitivanje učeničkih postignuća eksternom evaluacijom angažuju se vanjski saradnici za svaki nastavni predmet u skladu s nastavnim planovima i programima Distrikta koji se sastoje od zajedničke jezgre i dijela nastavnog plana i programa koji se kreira u školama te standardima učeničkih postignuća Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.
- (3) Odjeljenje za obrazovanje osigurava budžetska, prostorna i druga materijalno-tehnička sredstva za provođenje eksterne evaluacije.
- (4) Planiranje aktivnosti i nadzor nad provođenjem eksterne evaluacije provodi Odjeljenje.
- (5) Eksterna evaluacija bliže se uređuje podzakonskim aktom koji donosi Vlada Distrikta na prijedlog šefa Odjeljenja.

Član 111 **(Pedagoška institucija)**

- (1) Sastav i organizacija Pedagoške institucije, kao organizacionog oblika u okviru Odjeljenja određuje se organizacionim planom.
- (2) Stručno-pedagoški nadzor obavljaju lica koja imaju odgovarajuće zvanje i isti ili viši stepen obrazovanja propisan za radno mjesto na kome se nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi nalaze.
- (3) Za obavljanje stručno-pedagoškog nadzora može se angažovati vanjski saradnik.
- (4) Odgovorno lice u školi je obavezno da omogući nesmetano vršenje stručno-pedagoškog nadzora i uvid u dokumentaciju i evidenciju.
- (5) O obavljenom stručno-pedagoškom nadzoru podnosi se izvještaj šefu Odjeljenja, nastavničkom vijeću i školskom odboru.

Član 112 **(Nadležnosti Pedagoške institucije)**

Pedagoška institucija u okviru svoje nadležnosti obavlja sljedeće poslove:

- a) organizuje i prati stručno-pedagoški nadzor;
- b) izrađuje standarde i normative za osnovne i srednje škole i prati nivo uspjeha učenika;
- c) kreira prijedloge nastavnih planova i programa i prati njihove implementacije;
- d) predlaže i prati pedagoško i stručno usavršavanje nastavnika i stručnih saradnika i saradnika u nastavi;
- e) unapređuje nastavničku praksu i uvodi inovacije u nastavu;
- f) uvodi metode inkluzivne nastave u škole;
- g) prati ostvarivanje ciljeva i zadataka obrazovanja i odgoja;

- h) utvrđuje rezultate rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi i prati provođenje stručnog ocjenjivanja;
- i) kreira bazu podataka u cilju evaluacije obrazovnog procesa;
- j) određuje potrebe i utvrđuje standarde za izradu udžbenika;
- k) izrađuje programe obrazovanja odraslih i
- l) druge poslove u skladu s ovim zakonom i drugim propisima.

DIO SEDMI - POSTUPAK OTVORENE KONKURENCIJE I PRIJEMA

GLAVA I – NAČIN POPUNJAVANJA RADNIH MJESTA I RASPISIVANJE INTERNOG OGLASA ILI JAVNOG KONKURSA

Član 113

(Uslovi za zasnivanje radnog odnosa)

- (1) Nastavnik, stručni saradnik i saradnik u nastavi zasnivaju radni odnos u školi na osnovu javnog konkursa, u skladu s općim uslovima propisanim Zakonom o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o državnoj službi) i posebnim uslovima propisanim ovim zakonom i nastavnim planovima i programima.
- (2) Pored općih i posebnih uslova propisanih zakonom, lice iz stava 1 ovog člana koji zasniva radni odnos, ispunjava i sljedeće dodatne uslove:
 - a) da ima ljekarsko uvjerenje o psihičkoj, fizičkoj i zdravstvenoj sposobnosti za rad s djecom;
 - b) da nije osuđivan za krivična djela učinjena protiv morala, službene dužnosti i kršenja prava djeteta ustanovljena Konvencijom o pravima djeteta.
- (3) Podzakonskim aktom, koji donosi šef Odjeljenja, propisuje se obim i vrsta pretraga koje su obavezne prije izdavanja uvjerenja iz stava 2 tačke a) ovog člana.
- (4) Stručna sprema lica iz stava 2 ovog člana za izvođenje razredne i predmetne nastave utvrđuje se ovim zakonom i nastavnim planom i programom škole.

Član 114

(Uslovi za angažovanje vanjskog saradnika)

- (1) Vanjski saradnik se angažuje za izvođenje nastave na osnovu javnog konkursa, bez zasnivanja radnog odnosa.
- (2) Na javni konkurs za vanjskog saradnika može da se prijavi lice koje ispunjava opće i posebne uslove iz člana 113 stavova 1 i 2 ovog zakona.
- (3) Šef Odjeljenja i vanjski saradnik zaključuju ugovor kojim detaljno regulišu međusobna prava i obaveze navedene u konkursu.
- (4) Broj vanjskih saradnika i druga pitanja se detaljnije uređuju planom potreba za kadrovima Odjeljenja.

Član 115

(Razmatranje kandidata koji nemaju položen stručni ispit za rad u nastavi)

U procesu selekcije prijavljenih kandidata na javni konkurs za popunjavanje upražnjenog radnog mjesta nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi, Odbor za zapošljavanje u obrazovnim institucijama (u daljnjem tekstu: „Odbor“) uzima u razmatranje i kandidate koji nemaju položen stručni ispit i radni staž u nastavi.

Član 116 (Osnova za raspisivanje internog oglasa ili javnog konkursa)

U skladu s planom zapošljavanja nastavnika, stručnih saradnika, saradnika u nastavi i vanjskih saradnika (u daljnjem tekstu: plan zapošljavanja) Odjeljenje raspisuje interni oglas ili javni konkurs za popunjavanje upražnjenih radnih mjesta.

Član 117 (Otvorena konkurencija)

- (1) Otvorena konkurencija se provodi internim oglasom ili javnim konkursom.
- (2) Slobodna radna mjesta popunjavaju se javnim konkursom.
- (3) Prije raspisivanja javnog konkursa, slobodno radno mjesto se može popuniti raspisivanjem internog oglasa u slučaju prekobrojnosti, u skladu s odredbama Zakona o državnoj službi.

Član 117a

- (1) Izuzetno od članova 113 i 114 ovog zakona nastavu u školama mogu izvoditi i lica angažovana po drugom osnovu, propisanom ovim zakonom.
- (2) U skladu sa stavom 1 ovog člana, na radno mjesto nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi, može se angažovati i lice, zaključivanjem ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova.
- (3) Po osnovu ugovora iz stava 2 ovog člana mogu se angažovati i asistenti u odgojno-obrazovnom radu.
- (4) Zahtjev za angažovanje asistenta u školi upućuje škola na osnovu potreba izraženih od strane stručnog tima za svakog učenika koji posjeduje rješenje o kategorizaciji ili prpratnu medicinsku dokumentaciju ili je u procesu opservacije stručnog tima škole.

Član 117b

- (1) Angažovanje lica po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova vrši se na osnovu saglasnosti Vlade Brčko distrikta BiH, u slučaju:
 - a) zamjene odsutnog nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi,
 - b) nedostatka, odnosno upražnjenih pozicija nastavnika, stručnog saradnika i saradnika u nastavi;
 - c) potreba angažovanja asistenta u odgojno-obrazovnom radu, u svrhu poboljšanja uslova i kvaliteta obrazovanja učenika s posebnim potrebama.
- (2) Angažovanje lica po osnovu ugovora o obavljanju privremenih i povremenih poslova može trajati do popunjavanja pozicije putem javnog konkursa, koji je Odjeljenje za obrazovanje dužno raspisati u roku od 3 (tri) mjeseca od momenta nastanka potrebe za kadrovima.

Član 117c

Lica s kojima se zaključuje ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova moraju ispunjavati sljedeće uslove:

- a) opće uslove propisane članom 23 stavom 3 Zakona o državnoj službi u organima uprave Brčko distrikta BiH,
- b) posebne uslove predviđene Organizacionim planom, za svako radno mjesto u pogledu vrste i stepena stručne spreme.

Član 117d

(Angažovanje lica po osnovu ugovora)

Lica s kojima se zaključuje ugovor o obavljanju privremenih i povremenih poslova angažuju se s evidencije Zavoda za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini, vodeći računa o strukturi stanovništva.

GLAVA II – PODODJELJENJE ZA LJUDSKE RESURSE I ZAPOŠLJAVANJE U OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA

Član 118

(Pododjeljenje za ljudske resurse i zapošljavanje u obrazovnim institucijama)

„(1) Pododjeljenje za ljudske resurse i zapošljavanje u obrazovnim institucijama u okviru Odjeljenja (u daljnjem tekstu: Pododjeljenje za ljudske resurse) vodi personalnu evidenciju i učestvuje u postupku zapošljavanja direktora, pomoćnika direktora, nastavnika, stručnog saradnika, saradnika u nastavi, vanjskog saradnika i asistenata u nastavi u školama čiji je osnivač Distrikt.

(2) Pododjeljenje za ljudske resurse nadležno je za:

- a) predlaganje odluke o raspisivanju i poništenju internog oglasa ili javnog konkursa za izbor lica iz stava 1 ovog člana;
- b) primanje i razmatranje prijava;
- c) praćenje rokova propisanih zakonom;
- d) vođenje personalne evidencije za lica iz stava 1 ovog člana, što obuhvata:
 - 1) izradu i provođenje akata iz oblasti radno-pravnih odnosa, npr. ugovori, rješenja, odluke;
 - 2) ažuriranje baze podataka i osiguravanje procesa javnog oglašavanja;
 - 3) vođenje evidencije upražnjenih radnih mjesta na određeno i neodređeno vrijeme;
 - 4) učestvovanje u godišnjoj ocjeni zaposlenih;
 - 5) raspoređivanje lica iz stava 1 ovog člana s ciljem popunjavanja fonda nastavnih časova.

Član 119

(Odbor za zapošljavanje)

(1) Odbor za zapošljavanje (u daljnjem tekstu: Odbor) je organ koji vrši izbor nastavnika, stručnih saradnika, saradnika u nastavi, vanjskih saradnika i asistenata u nastavi u školama čiji je osnivač Distrikt.

(2) Po svakom raspisanom konkursu ili internom oglasu, šef Odjeljenja imenuje Odbor koji se sastoji od pet članova, i to:

a) jednog člana, direktora ili pomoćnika direktora škole u kojoj se vrši izbor ili druge škole čiji je osnivač Distrikt;

b) dva člana iz Odjeljenja, od kojih je najmanje jedan zaposlen u Pododjeljenju za ljudske resurse i zapošljavanje, koji imaju najmanje istu ili višu stručnu spremu u odnosu na stručnu spremu radnog mjesta za koje se vrši izbor. Član Odbora iz Pododjeljenja za ljudske resurse i zapošljavanje je ujedno i predsjednik Odbora;

c) dva člana iz reda zaposlenih škole u kojoj se vrši izbor, na prijedlog školskog odbora, koji ima najmanje istu ili višu stručnu spremu istog ili srodnog smjera, odnosno struke u odnosu na stručnu spremu radnog mjesta za koje se vrši izbor.

(3) Sastav Odbora mora odražavati sastav stanovništva.

Član 119a

(Komisija za izbor direktora i pomoćnika direktora)

(1) Komisija za izbor direktora i pomoćnika direktora (u daljnjem tekstu: Komisija) je organ koji vrši izbor direktora i pomoćnika direktora u školama čiji je osnivač Distrikt.

(2) Za svaki raspisani javni konkurs gradonačelnik imenuje Komisiju koja se sastoji od pet članova, i to:

a) šefa Odjeljenja,

b) jednog člana, iz reda zaposlenih u Pododjeljenju za ljudske resurse, koji ima najmanje istu ili višu stručnu spremu u odnosu na stručnu spremu radnog mjesta za koje se vrši izbor,

c) jednog člana, iz reda zaposlenih u Pododjeljenju za predškolsko i osnovno obrazovanje ili Pododjeljenju za srednje obrazovanje, koji ima najmanje istu ili višu stručnu spremu u odnosu na stručnu spremu radnog mjesta za koje se vrši izbor,

d) dva člana, iz reda zaposlenih neke škole čiji je osnivač Distrikt, koji ima najmanje istu ili višu stručnu spremu u odnosu na stručnu spremu radnog mjesta za koje se vrši izbor.

(3) Sastav Komisije mora odražavati sastav stanovništva.

Član 120

(Nadležnosti Odbora i Komisije)

Nadležnosti Odbora i Komisije su:

a) selekcija kandidata,

b) zakazivanje i provođenje pismenog testiranja, odnosno usmenog intervjua,

c) ocjenjivanje profesionalnih sposobnosti kandidata putem pismenog ispita i usmenog intervjua, demonstriranja znanja i vještina kandidata, a u skladu s Pravilnikom o zapošljavanju,

d) sačinjavanje rang-liste intervjuisanih kandidata,

e) donošenje odluke o izboru najuspješnijeg kandidata.

GLAVA III - IZBOR I IMENOVANJE NAJUSPJEŠNIJEG KANDIDATA

Član 121

(Postupak izbora i imenovanja najuspješnijeg kandidata)

- (1) Odbor, odnosno Komisija provodi postupak prijema u skladu sa svojim nadležnostima propisanim ovim zakonom.
- (2) Tokom postupka iz stava 1 ovog člana članovi Odbora, odnosno Komisije ocjenjuju i unose ocjene po pojedinim elementima u obrazac za izbor kandidata i sačinjavaju rang-listu najuspješnijih kandidata.
- (3) Odbor, odnosno Komisija je dužan zatražiti od najuspješnijeg kandidata da u roku od tri dana nakon prijema obavještenja o odabiru kandidata, dostavi dokumente kojima se potvrđuje ispunjavanje općih, posebnih i dodatnih uslova, navedenih u internom oglasu, odnosno javnom konkursu.
- (4) Odbor, odnosno Komisija provjerava ispunjavanje uslova navedenih u internom oglasu ili javnom konkursu na osnovu dostavljenih dokumenata u roku od tri dana od dana dostavljanja dokumenata.
- (5) U slučaju da se provjerom utvrdi da dokumenti ne potvrđuju podatke u podnesenoj prijavi, kandidat se eliminiše iz daljnjeg toka izbora, a na njegovo mjesto dolazi sljedeći rangirani kandidat i provodi se procedura provjere podataka sa istim rokovima.
- (6) Odbor, odnosno Komisija je dužan da, nakon što utvrdi da kandidat ispunjava uslove internog oglasa ili javnog konkursa, u roku od 24 sata, donese odluku o izboru kandidata.
- (7) Obavještenje o rezultatima izbora kandidata ističe se 15 dana na internetskoj stranici Odjeljenja u Vladi Distrikta.
- (8) Nezadovoljni kandidat ima pravo da uloži žalbu Apelacionoj komisiji u roku od osam dana od dana prijema pismenog obavještenja Odbora, odnosno Komisije.
- (9) Apelaciona komisija je dužna da odluči po žalbi u roku od osam dana.
- (10) Odbor, odnosno Komisija vrši izbor sljedećeg rangiranog kandidata u slučaju:
 - a) odustajanja izabranog kandidata;
 - b) naknadnog utvrđivanja neistinitosti podataka navedenih u prijavi kandidata.
- (11) Ukoliko nema kandidata Odbor, odnosno Komisija predlaže ponovno raspisivanje internog oglasa, odnosno javnog konkursa.
- (12) Procedura izbora kandidata ne može trajati duže od 90 radnih dana od dana zatvaranja internog oglasa, odnosno javnog konkursa.

Član 122 **(Poništenje konkursa)**

- (1) Odjeljenje na prijedlog Odbora, odnosno Komisije poništava u cijelosti ili djelimično interni oglas ili javni konkurs u slučaju:
 - a) da nema prijavljenih kandidata;
 - b) da niko od kandidata ne ispunjava uslove propisane internim oglasom, odnosno javnim konkursom;
 - c) da niko od intervjuisanih kandidata ne dobije minimalan broj bodova utvrđenih Pravilnikom o zapošljavanju;
 - d) izmjene plana zapošljavanja u toku trajanja procedure otvorene konkurencije;
 - e) isteka roka za izbor kandidata iz člana 121 stava 12 ovog zakona;
 - f) ponavljanja postupka otvorene konkurencije naloženog od Apelacione komisije, nadležnog suda ili drugog nadležnog organa.
- (2) U skladu s odlukom iz stava 1 ovog člana, Odjeljenje objavljuje poništenje internog oglasa, odnosno javnog konkursa, i ponovo raspisuje interni oglas, odnosno javni konkurs u roku od 15 dana.

GLAVA IV - ZASNIVANJE RADNOG ODNOSA

Član 123 (Zasnivanje radnog odnosa)

Gradonačelnik donosi rješenje o imenovanju lica iz člana 118 stava 1 ovog zakona čija forma i sadržaj je propisan Pravilnikom o radu.

Član 124 (Rok za donošenje rješenja o imenovanju i zaključivanje ugovora o radu)

- (1) Gradonačelnik je obavezan, u roku od osam dana od dana konačnosti odluke o izboru kandidata iz člana 121 ovog zakona, donijeti rješenje o imenovanju.
- (2) U slučaju da gradonačelnik, u roku iz stava 1 ovog člana, ne donese rješenje o imenovanju, smatra se da je saglasan s odlukom Odbora, odnosno Komisije.
- (3) U slučaju iz stava 2 ovog člana odluka Odbora, odnosno Komisije postaje konačna i obavezujuća, i zamjenjuje rješenje o imenovanju.

DIO OSMI – UPRAVLJANJE I RUKOVOĐENJE ŠKOLOM GLAVA I - ŠKOLSKI ODBOR

Član 125 (Školski odbor)

- (1) Školski odbor je organ upravljanja u školi.
- (2) Članove školskog odbora škole koju osniva Distrikt imenuje gradonačelnik.
- (3) Članove školskog odbora škole čiji je osnivač pravno ili fizičko lice imenuje osnivač.
- (4) Školski odbor škole ima pet članova.
- (5) Članovi školskog odbora biraju se iz reda:
 - a) osnivača škole;
 - b) osoblja škole;
 - c) roditelja i
 - d) lokalne zajednice.
- (6) Članovi školskog odbora biraju se u skladu s propisanom procedurom, a na principu ravnopravne zastupljenosti predstavnika navedenih struktura.
- (7) Sastav školskog odbora održava nacionalnu strukturu stanovništva Distrikta, učenika, roditelja i školskog osoblja.
- (8) Za člana školskog odbora iz reda osoblja škole, roditelja i lokalne zajednice može biti imenovano lice koje ima najmanje srednju stručnu spremu.
- (9) Za člana školskog odbora na prijedlog osnivača može biti imenovano lice koje ima najmanje višu stručnu spremu.
- (10) Članovi školskog odbora ne mogu biti članovi upravnih i drugih odbora političkih organizacija niti biti izabrani zvaničnici i nosioci političkih funkcija.
- (11) Lice može biti član samo jednog školskog odbora.
- (12) Dužnost člana školskog odbora vrši se uz naknadu putnih troškova i prisutnosti na

sjednicama školskog odbora.

- (13) Način obračuna navedenih troškova, uređuje se odlukom gradonačelnika, a na prijedlog Odjeljenja.

Član 126 (Nadležnost školskog odbora)

- (1) Školski odbor:
- a) usvaja godišnji program rada škole;
 - b) odlučuje o prigovoru roditelja na rad nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi;
 - c) analizira materijalno-tehničke potrebe škole i njihovu realizaciju;
 - d) usvaja pravila škole;
 - e) odlučuje o žalbama roditelja, odnosno staratelja učenika na izrečenu odgojno-disciplinsku mjeru;
 - f) razmatra i usvaja izvještaje o radu škole kao i izvještaje o uspjehu učenika na kraju prvog i drugog polugodišta;
 - g) razmatra plan upisa učenika;
 - h) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole.
- (2) Školski odbor donosi poslovnik o radu.

GLAVA II - RUKOVODSTVO I STRUČNI ORGANI ŠKOLE

Član 127 (Direktor)

- (1) Direktor je odgovoran za rukovođenje školom i za vođenje pedagoških aktivnosti škole.
- (2) Za direktora i pomoćnika direktora škole može biti imenovano lice koje ima visoku stručnu spremu i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima odgojno-obrazovnog rada, uz mogućnost ponovnog imenovanja, s tim što isto lice ne može biti imenovano više od dva puta uzastopno.
- (3) Ukoliko direktor nije u mogućnosti da obavlja svoje dužnosti, zamjenjuje ga lice koje on ovlasti.
- (4) Direktora, odnosno pomoćnika direktora škole imenuje gradonačelnik na osnovu odluke Komisije na period od četiri godine, a razrješava ga dužnosti prije isteka mandata na prijedlog šefa Odjeljenja ili na vlastiti zahtjev.
- (5) Gradonačelnik razrješava direktora, odnosno pomoćnika direktora škole na prijedlog šefa Odjeljenja u slučajevima kada ne podnesu izvještaj o radu i rezultatima rada u skladu s rokom iz člana 128 Zakona ili ukoliko izvještaj o radu i rezultatima rada ne usvoji Vlada Distrikta.
- (6) Nakon isteka mandata ili prestanka dužnosti direktor, odnosno pomoćnik direktora škole, ima pravo da se vrati na radno mjesto nastavnika ili stručnog saradnika s kojeg je imenovan na mjesto direktora, odnosno pomoćnika direktora.
- (7) Za radno mjesto nastavnika ili stručnog saradnika upražnjeno imenovanjem direktora, odnosno pomoćnika direktora, raspisuje se javni konkurs na određeno vrijeme do isteka mandata direktora, odnosno pomoćnika direktora ili njegovog povratka na radno mjesto nastavnika ili stručnog saradnika.

Član 128 **(Nadležnost direktora)**

Direktor škole nadležan je da:

- a) rukovodi radom škole;
- b) zastupa školu i odgovoran je za zakonitost rada škole;
- c) prati realizaciju ostvarenja nastavnih planova i programa i godišnjeg programa;
- d) odlučuje o raspoređivanju školskog osoblja unutar škole i ocjenjuje njihov rad;
- e) podnosi Vladi Distrikta, šefu Odjeljenja i školskom odboru izvještaj o radu i rezultatima rada najkasnije do 31. 8. tekuće godine za prethodnu školsku godinu;
- f) saraduje sa školskim odborom;
- g) saziva i rukovodi sjednicama nastavničkog vijeća i usmjerava i usklađuje rad stručnih organa škole;
- h) saraduje s Odjeljenjem, roditeljima, lokalnom zajednicom, vladinim i nevladinim organizacijama i institucijama;
- i) odlučuje o lakšim povredama službenih dužnosti osoblja škole i pokreće disciplinski postupak za teže povrede službene dužnosti u skladu sa Zakonom o državnoj službi;
- j) vrši i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole.

Član 129 **(Stručni organi)**

- (1) Stručni organi škole su:
 - a) nastavničko vijeće;
 - b) odjeljensko vijeće;
 - c) stručni aktiv nastavnika određene nastavne oblasti.
- (2) Bliža pravila o radu stručnih organa iz stava 1 ovog člana uređuju se pravilima škole.

Član 130 **(Nastavničko vijeće)**

- (1) Nastavničko vijeće čine svi nastavnici, stručni saradnici, saradnici u nastavi i asistenti u nastavi škole, direktor i pomoćnik direktora.
- (2) Nastavničko vijeće:
 - a) organizuje rad i prati ostvarivanje nastavnih planova i programa;
 - b) analizira ostvarivanje ciljeva i zadataka obrazovanja;
 - c) usvaja i analizira postignuti uspjeh učenika u učenju i vladanju nakon prvog i drugog polugodišta;
 - d) utvrđuje prijedlog i razmatra izvršenje godišnjeg programa, i razmatra rad stručnih organa;
 - e) prati rezultate rada nastavnika, stručnih saradnika i saradnika u nastavi;
 - f) prati rezultate rada učenika i njihovih zajednica;
 - g) rješava i druga pitanja koja se odnose na unapređivanja obrazovno-odgojnog rada;
 - h) na prijedlog direktora škole usvaja raspored odjeljenskih starješinstava;
 - i) odobrava učenicima završavanje dva razreda u toku jedne školske godine;
 - j) vrši izbor oblika nastave, podjelu predmeta na nastavnike, odnosno razmatra

- organizaciju nastave u 40-satnoj radnoj sedmici, na prijedlog direktora škole;
- k) odobrava i organizuje polaganje ispita, razmatra i usvaja izvještaje o ispitima;
 - l) donosi odluku o poništenju ispita;
 - m) razmatra izvještaje o nadzoru nad radom škole, inspekcijskom pregledu i preduzima mjere za izvršenje naloženih obaveza;
 - n) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole;
 - o) Nastavničko vijeće škole može iz opravdanih razloga osloboditi učenika pohađanja nastave uz molbu roditelja, odnosno staratelja do pet radnih dana.

Član 131 (Odjeljsko vijeće)

- (1) Odjeljsko vijeće čine nastavnici koji izvode nastavu u odjeljenju.
- (2) Odjeljsko vijeće:
 - a) utvrđuje zaključne ocjene učenika;
 - b) analizira uspjeh učenika određenog razreda;
 - c) analizira rad nastavnika;
 - d) neposredno radi na profesionalnoj orijentaciji učenika;
 - e) predlaže oblike nastave za grupe učenika ili učenike pojedinačno;
 - f) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole.

Član 132 (Stručni aktiv)

- (1) Stručni aktiv čine svi nastavnici, odnosno profesori istog ili srodnog predmeta.
- (2) Stručni aktiv:
 - a) planira godišnje i mjesečno gradivo;
 - b) utvrđuje vrste i organizaciju rada slobodnih aktivnosti;
 - c) analizira provođenje nastavnog plana i programa i njegovu usklađenost s okvirnim nastavnim planom i programom;
 - d) sačinjava program rada za dopunske, dodatne i druge vidove nastave;
 - e) utvrđuje potrebe za nabavku didaktičkih materijala i nastavnih sredstava iz svoje oblasti;
 - f) izrađuje programe školskih i međuškolskih susreta i takmičenja;
 - g) daje prijedloge iz svog domena za izradu godišnjeg programa;
 - h) organizuje izvođenje oglednih časova;
 - i) vrši uvid u važeće udžbenike i daje ocjenu i preporuku za njihovu upotrebu;
 - j) analizira uspjeh učenika po nivoima usvojenog znanja;
 - k) na osnovu preporuka Agencije za standarde i ocjenjivanje u obrazovanju u BiH prati ostvarenje ishoda učenja i predlaže eventualne korekcije;
 - l) daje prijedloge dijela nastavnih planova i programa koji se kreiraju u školama i dostavlja ih Pedagoškoj instituciji;
 - m) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i pravilima škole.

GLAVA III - VIJEĆE RODITELJA I UČENIKA

Član 133 (Vijeće roditelja)

- (1) Škola je obavezna da pomogne roditeljima da osnuju vijeće roditelja čije članove biraju roditelji učenika.
- (2) Vijeće roditelja:
 - a) promoviše interese škole;
 - b) predstavlja stavove roditelja školskom odboru;
 - c) podstiče angažman roditelja u radu škole;
 - d) informiše školski odbor o svojim stavovima, kada ocijeni da je to potrebno, ili po zahtjevu školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom;
 - e) učestvuje u izradi i realizaciji odgovarajućih projekata kojima se podstiče i unapređuje obrazovni rad u školi;
 - f) kandiduje i bira predstavnika roditelja u školski odbor.
- (3) Način i procedura osnivanja vijeća roditelja utvrđuje se pravilima škole.

Član 134 (Vijeće učenika)

- (1) Škola je dužna da pomogne svojim učenicima da osnuju vijeće učenika.
- (2) Vijeće učenika:
 - a) promoviše interese škole;
 - b) predstavlja stavove učenika školskom odboru;
 - c) podstiče angažman učenika u realizaciji postavljenih zadataka;
 - d) informiše školski odbor o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.
- (3) Način i procedura osnivanja i rada vijeća učenika utvrđuje se pravilima škole.

DIO DEVETI – NOSTRIFIKACIJA, EKVIVALENCIJA I JAVNE ISPRAVE

Član 135 (Nostrifikacija i ekvivalencija)

- (1) Stanovnik Distrikta, koji je u inostranstvu završio školu ili pojedini razred škole, ima pravo da zahtijeva pred organom Distrikta nostrifikaciju diplome i ekvivalenciju svjedočanstva.
- (2) Građanin BiH, strani državljanin i lice bez državljanstva može, također, ostvariti prava iz stava 1 ovog člana, ukoliko dokaže da za to ima pravni interes.

Član 136 (Nadležnost)

Nostrifikaciju i ekvivalenciju strane školske isprave vrši Odjeljenje uz konsultaciju, odnosno saglasnost nadležnog organa BiH.

Član 137
(Postupak nostrifikacije i ekvivalencije)

- (1) U postupku nostrifikacije i ekvivalencije strane školske isprave, primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine.
- (2) Rješenje o nostrifikaciji i ekvivalenciji je konačno u upravnom postupku.
- (3) Odjeljenje čuva dokumentaciju i vodi evidenciju o nostrifikaciji diplome i ekvivalenciji svjedočanstava.
- (4) Način vođenja evidencije i njen sadržaj propisuje šef Odjeljenja.

Član 138
(Školska evidencija i dokumentacija)

- (1) Škola vodi: matičnu knjigu, knjigu evidencije o odgojno-obrazovnom radu, ljetopis škole, evidenciju o ispitima, izdatim svjedočanstvima i diplomama i podjeli predmeta na nastavnike.
- (2) Škola trajno čuva matičnu knjigu, ljetopis škole i evidenciju o izdatim svjedočanstvima i diplomama, a ostalu dokumentaciju u skladu s podzakonskim aktom.
- (3) Šef Odjeljenja donosi propis o sadržaju i načinu vođenja školske evidencije i odobrava izdavanje izvoda iz evidencije.

Član 139
(Javne isprave)

- (1) Javne isprave, u smislu ovog zakona su: đачka knjižica, ispisnica, uvjerenje, svjedočanstvo i diploma.
- (2) đачka knjižica, kojom se utvrđuje status učenika, izdaje se učeniku na početku školovanja.
- (3) Javne isprave izdaju se na osnovu evidencije iz člana 138 ovog zakona.
- (4) Vjerodostojnost javne isprave škola ovjerava pečatom.
- (5) Oblik i sadržaj obrasca javne isprave propisuje Odjeljenje podzakonskim aktom.

Član 140
(Duplikat javne isprave)

- (1) Škola izdaje duplikat javne isprave na propisanom obrascu nakon proglašenja javne isprave nevažećom u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“ i u „Službenom glasniku BiH“.
- (2) U nedostatku propisanog obrasca, škola izdaje uvjerenje na osnovu službene evidencije.

DIO DESETI - KAZNENE ODREDBE

Član 141

- (1) Novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 KM bit će kažnjeno pravno lice:
 - a) ako škola otpočne s radom prije nego što ispuni propisane uslove za rad (član 23 ovog zakona);
 - b) ako škola, prije upisa u registar škola, izda javnu ispravu s podacima o kojima se vodi službena evidencija u školi (član 27 ovog zakona);
 - c) ako škola bez odobrenja Odjeljenja prekine odgojno-obrazovni rad (član 38 ovog zakona);
 - d) ako škola ne upotrebljava propisane udžbenike, literaturu ili lektiru (članovi 45 i 46 ovog zakona);
 - e) ako škola obavi dopunske, popravne, razredne i maturalne ispite suprotno propisu donesenom na osnovu člana 78 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u školi novčanom kaznom od 2.000 do 5.000 KM.

Član 142

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 do 10.000 KM bit će kažnjeno pravno lice:
 - a) ako škola ne donese godišnji program za tekuću godinu u propisanom roku (član 39 ovog zakona);
 - b) ako učenici u toku dana imaju veći broj nastavnih časova od propisanog broja (članovi 40 i 147 ovog zakona);
 - c) ako škola ne ostvari godišnji fond časova predviđen nastavnim planovima i programima (član 41 ovog zakona);
 - d) ako škola organizuje eksperimentalno-oglednu nastavu suprotno članu 44 ovog zakona;
 - e) ako škola ne dostavi zahtjev za obavljanje ljekarskog pregleda zaposlenika škole u skladu sa članom 97 ovog zakona;
 - f) ako škola ne vodi propisanu dokumentaciju i evidenciju obrazovno-odgojne djelatnosti u skladu sa članom 138 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana bit će kažnjeno i odgovorno lice u školi novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM.

Član 143

Novčanom kaznom od 500,00 do 2.000,00 KM bit će kažnjen za prekršaj roditelj, odnosno staratelj, koji svom djetetu ne obezbijedi redovno pohađanje nastave u toku trajanja obaveznog osnovnog školovanja.

DIO JEDANAESTI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 144

(Usklađivanje rada škole i upis u sudski registar)

- (1) Stupanjem na snagu ovog zakona, škole su dužne u roku od tri mjeseca, ispuniti propisane uslove za osnivanje i rad škole, uskladiti njenu organizaciju s odredbama ovog zakona i izvršiti upis u registar Odjeljenja.
- (2) Nakon donošenja odluke o osnivanju osnovne ili srednje škole, kao javne ustanove, koju donosi Skupština Distrikta, škola se upisuje u sudski registar do početka školske godine.

Član 145

(Rokovi za donošenje podzakonskih akata)

- (1) Nadležni organi i lica dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti sve podzakonske akte predviđene ovim zakonom.
- (2) Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana primjenjuju se propisi koji su na snazi u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovog zakona.

Član 146

(Obrazovanje i obuka odraslih)

Do stupanja na snagu zakona o obrazovanju odraslih, organizacija, uslovi i način sticanja obrazovanja i obuke odraslih utvrđuju se podzakonskim aktom koji donosi šef Odjeljenja.

Član 147

(Broj nastavnih časova u toku radne sedmice)

Broj nastavnih časova u toku radne sedmice u devetogodišnjoj osnovnoj školi utvrđuje se nastavnim planom i programom i ne može biti veći od sedam nastavnih časova redovne nastave dnevno.

Član 148

(Povratak na radno mjesto stručnog saradnika)

Stručni saradnik koje je u vrijeme stupanja na snagu ovog zakona bio imenovan za direktora škole ili pomoćnika direktora škole ima pravo da se vrati na radno mjesto stručnog saradnika s kojeg je imenovan za direktora škole ili pomoćnika direktora škole.

Član 148a

(Ograničavajuća odredba u odnosu na vrijeme)

Opisnim ocjenama ocjenjivat će se učenici prvog razreda od početka 2023/2024. školske godine.

Član 149
(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog zakona stavlja se van snage Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, brojevi: 9/01, 28/03, 29/04 i 19/07), Odluka o formiranju, sastavu, nadležnosti, sadržaju i organizaciji rada Pedagoškog savjeta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj 6/05) i Odluka o imenovanjima članova Pedagoškog savjeta („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ brojevi: 19/02 i 6/05).

Član 150
(Stupanje na snagu)

Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine stupio je na snagu 24. aprila 2008. godine, a njegove izmjene i dopune 8. marta 2013. godine, 19. jula 2016. godine, 16. decembra 2016. godine, 15. jula 2017. godine, 4. jula 2020. godine, 21. januara 2023. godine i 6. oktobra 2023. godine.